

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

Strasbourg, 16. aprill 2014
(OR. en)

2011/0359 (COD)
LEX 1515

PE-CONS 5/2/14
REV 2

DRS 2
CODEC 36

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, MIS KÄSITLEB AVALIKU HUVI ÜKSUSTE
KOHUSTUSLIKU AUDITI ERINÕUDEID NING MILLEGA TUNNISTATAKSE KEHTETUKS
KOMISJONI OTSUS 2005/909/EÜ**

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
MÄÄRUS (EL) nr .../2014,

16. aprill 2014,

**mis käsitleb avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi erinõudeid ning millega tunnistatakse
kehtetuks komisjoni otsus 2005/909/EÜ**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ ELT C 191, lk 29.6.2012, lk 61.

² Euroopa Parlamendi 3. aprilli 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 14. aprilli 2014. aasta otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) Vannutatud audiitoritele ja audiitorühingutele on õiguskorras antud õigus viia läbi avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit, et suurendada üldsuse usaldust selliste üksuste raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannete suhtes. Kohustusliku auditi avaliku huvi funktsioon tähendab, et laiem avalikkus ja finantseerimisasutused tuginevad vannutatud audiitori või audiitorühingu töö kvaliteedile. Kvaliteetne audit aitab kaasa turgude nõuetekohasele toimimisele, edendades raamatupidamise aruannete usaldusväärsust ja tõhusust. Seepärast on vannutatud audiitoritel täita eriti tähtis ühiskondlik roll.
- (2) Liidu õigusaktides nõutakse, et krediitiasutuste, kindlustusandjate, reguleeritud turul kauplemisele võetud väärtpaberite emitentide, makseasutuste, vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühisteks investeringuteks loodud ettevõtjate (eurofondid), e-raha asutuste ning alternatiivsete investeerimisfondide raamatupidamise aruandeid, mis koosnevad aruandeaasta raamatupidamise aruandest ja konsolideeritud raamatupidamise aruandest, auditeeriks üks või mitu isikut, kellel on õigus sellist auditit läbi viia vastavalt liidu õigusele, nimelt vastavalt: nõukogu direktiivi 86/635/EMÜ¹ artikli 1 lõikele 1, nõukogu direktiivi 91/674/EMÜ² artikli 1 lõikele 1, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/109/EÜ³ artikli 4 lõikele 4,

¹ Nõukogu 8. detsembri 1986. aasta direktiiv 86/635/EMÜ pankade ja muude rahaasutuste raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohta (EÜT L 372, 31.12.1986, lk 1).

² Nõukogu 19. detsembri 1991. aasta direktiiv 91/674/EMÜ kindlustusseltside raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohta (EÜT L 374, 31.12.1991, lk 7).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/109/EÜ läbipaistvuse nõuete ühtlustamise kohta teabele, mis kuulub avaldamisele emitentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele, ning millega muudetakse direktiivi 2001/34/EÜ (ELT L 390, 31.12.2004, lk 38).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/64/EÜ¹ artikli 15 lõikele 2, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/65/EÜ² artiklile 73, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/110/EÜ³ artikli 3 lõikele 1 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/61/EL⁴ artikli 22 lõikele 3. Lisaks nõutakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/39/EÜ⁵ artikli 4 lõike 1 punktiga 1, et investeerimisühingute raamatupidamise aastaaruandeid auditeeritaks juhul, kui direktiiv 2013/34/EL⁶ ei ole kohaldatav.

-
- ¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiiv 2007/64/EÜ makseteenuste kohta siseturul ning direktiivide 97/7/EÜ, 2002/65/EÜ, 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ muutmise ning direktiivi 97/5/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 319, 5.12.2007, lk 1).
- ² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).
- ³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/110/EÜ, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/46/EÜ (ELT L 267, 10.10.2009, lk 7).
- ⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta ning millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).
- ⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ (ELT L 145, 30.4.2004, lk 1).
- ⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 5.12.2007, lk 19).

- (3) Kohustusliku auditi läbiviimise eest vastutavate isikute tunnustamise tingimused ning kohustusliku auditi läbiviimise miinimumnõuded on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2006/43/EÜ¹.
- (4) Komisjon avaldas 13. oktoobril 2010 rohelise raamatu „Auditi poliitikavaldkond: kriisi õppetunnid”, millega käivitati finantsturgude reguleerimise reformi üldises kontekstis laiaulatuslik üldsusega konsulteerimine auditi rolli ja ulatuse teemal ning selle üle, kuidas saaks auditite toimimist parandada, et tugevdada finantsstabiilsust. See üldsusega konsulteerimine näitas, et direktiivis 2006/43/EÜ sätestatud eeskirju avaliku huvi üksuste raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aastaaruannete kohustusliku auditi läbiviimise kohta oleks võimalik parandada. Euroopa Parlament võttis 13. septembril 2011 selle rohelise raamatu kohta vastu omaalgatusliku raporti. 16. juunil 2011 võttis rohelise raamatu kohta oma raporti vastu ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit ning millega muudetakse nõukogu direktiive 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 84/253/EMÜ (ELT L 157, 9.6.2006, lk 87).

- (5) On tähtis sätestada üksikasjalikud eeskirjad tagamaks, et avaliku huvi üksuste kohustuslik audit on piisavalt kvaliteetne ning vannutatud audiitorid ja audiitorühingud teevad seda kooskõlas rangete nõuetega. Ühine regulatiivne lähenemisviis peaks parandama avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit teostavate vannutatud audiitorite ja audiitorühingute ausameelsust, sõltumatust, objektiivsust, vastutustundlikkust, läbipaistvust ja usaldusväärsust, mis aitab kaasa kohustusliku auditi kvaliteedile liidus, ning seeläbi siseturu sujuvale toimimisele, samas tagades tarbijate ja investorite kõrgetasemelise kaitse. Eraldi õigusakti väljatöötamine avaliku huvi üksuste kohta peaks samuti tagama nõuete järjekindla ühtlustamise ja ühetaolise kohaldamise ning aitama seega kaasa siseturu tõhusamale toimimisele. Neid rangeid nõudeid tuleks kohaldada vannutatud audiitorite ja audiitorühingute suhtes ainult avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi läbiviimisel.
- (6) Ühistute ja hoiupankade kohustuslikku auditit iseloomustab mõnedes liikmesriikides sellise süsteemi kasutamine, mis ei võimalda neil endale vannutatud audiitorit või audiitorühingut ise vabalt valida. Auditeerimisühendusel, mille liige ühistu või hoiupank on, on õiguskorras tulenev kohustus teostada kohustuslikku audit. Sellised auditeerimisühendused tegutsevad tulenevalt oma õiguslikust laadist kasumit mittetaotlevate mittetulundusühingutena. Peale selle ei ole selliste auditeerimisühenduste struktuuriüksused seotud ühise majandusliku huviga, mis võiks ohustada nende sõltumatust. Seetõttu peaks liikmesriikidel olema võimalik jätta direktiivi 2006/43/EÜ artikli 2 punktis 14 määratletud ühistud, direktiivi 86/635/EMÜ artiklis 45 osutatud hoiupangad või samalaadsed üksused või nende tütarettevõtjad või õigusjärglased käesoleva määruse kohaldamisalast välja, tingimusel et direktiivis 2006/43/EÜ sätestatud sõltumatuse tingimused on täidetud.

- (7) Vannutatud audiitori või audiitorühingu sõltumatust võib ohustada ühelt auditeeritavalt üksuselt saadavate tasude suurus ning tasude struktuur. Seepärast on tähtis tagada, et audititasud ei oleks mingil moel tingimuslikud ning et kui audititasud ühelt konkreetselt kliendilt, sealhulgas tema tütarettevõtjatelt, on märkimisväärselt suured, kehtestatakse auditi kvaliteedi tagamiseks erikord, mis näeb ette auditikomitee kaasamise. Kui vannutatud audiitori või audiitorühingu sõltuvus ühest kliendist muutub liiga suureks, peaks auditikomitee mõjuvatel põhjustel otsustama, kas vannutatud audiitor või audiitorühing võib kohustusliku auditi läbiviimist jätkata. Sellise otsuse tegemisel peaks auditikomitee võtma muu hulgas arvesse sõltumatusele tulenevat ohtu ja oma otsuse tagajärgi.
- (8) Vannutatud audiitorite, audiitorühingute või nende võrgustiku liikmete poolt auditeeritavale üksusele teatavate muude teenuste kui kohustusliku auditi (auditivälised teenused) osutamine võib kahjustada nende sõltumatust. Seetõttu tuleks liidus keelata teatavate auditiväliste teenuste, nagu näiteks spetsiifiliste maksualaste, konsulteerimis- ja nõustamisteenuste (nn must nimekiri) osutamine auditeeritavale üksusele, tema emaettevõtjale ja tema kontrollitavatele ettevõtjatele. Teenused, mis ükskõik mis kujul võivad mõjutada auditeeritava üksuse juhtimist või otsustusprotsessi, võivad hõlmata käibekapitali haldamist, finantsteabe andmist, äriprotsesside optimeerimist, rahavoogude juhtimist, siirdehindade määramist, tarneahela tõhustamist jms. Keelata tuleks auditeeritava üksuse finantseerimise, kapitali struktuuri ja allokeerimisega ja investeerimisstrateegiaga seotud teenuste osutamine, välja arvatud sellised teenused nagu hoolsuskohustusega seotud teenused, auditeeritava üksuse väljastatud prospektidega seoses kinnituskirjade väljastamine ja muud kindlustunnet andvad teenused.

- (9) Liikmesriikidel peaks olema võimalik otsustada, et nad lubavad vannutatud audiitoritel ja audiitorühingutel osutada teatavaid maksude ja väärtuse hindamisega seonduvaid teenuseid, kui sellised teenused on ebaolulised või kui neil ei ole eraldi või koondatud kujul otsest mõju auditeeritavatele raamatupidamise aruannetele. Kui sellised teenused hõlmavad agressiivset maksuplaneerimist, ei tuleks neid pidada ebaolulisteks. Seetõttu ei tohiks vannutatud audiitor või audiitorühing selliseid teenuseid auditeeritavale üksusele osutada. Vannutatud audiitoril või audiitorühingul peaks olema võimalik osutada muid auditiväliseid teenuseid, mis ei ole käesoleva määrusega keelatud, juhul kui auditikomitee on nende teenuste osutamise eelnevalt heaks kiitnud ning vannutatud audiitor või audiitorühing on veendunud, et eelnimetatud teenuste osutamine ei kujuta tema sõltumatusele ohtu, mida ei saa vähendada vastuvõetavale tasemele kaitsemeetmete kohaldamisega.
- (10) Huvide konfliktide vältimiseks on tähtis, et enne nõusoleku andmist avaliku huvi üksuse kohustusliku auditi töövõtu teostamiseks või jätkamiseks hindaks vannutatud audiitor või audiitorühing, kas sõltumatuse nõuded on täidetud ning eriti seda, ega sidemetest selle üksusega ei teki ohtu tema sõltumatusele. Vannutatud audiitor või audiitorühing peaks kinnitama auditeeritava üksuse auditikomiteele oma sõltumatust kord aastas ning peaks arutama nimetatud komiteega kõiki ohtusid oma sõltumatusele ja nende ohtude leevendamiseks rakendatud kaitsemeetmeid.

- (11) Liikmesriikides käesoleva määruse kontekstis toimuv isikuandmete töötlemine peaks olema reguleeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 95/46/EÜ¹ ning selline isikuandmete töötlemine peaks toimuma liikmesriikide pädevate asutuste, eelkõige liikmesriikide määratud avalik-õiguslike sõltumatute asutuste järelevalve all. Teavet vahetades või edastades peaksid pädevad asutused järgima direktiivis 95/46/EÜ sätestatud isikuandmete edastamise eeskirju.
- (12) Auditi head kvaliteeti peaks aitama tagada iga kohustusliku auditi raames tehtav põhjalik töövõtu kvaliteedi kontrollülevaatamine. Seepärast ei tohiks vannutatud audiitor või audiitorühing väljastada oma auditi aruannet enne, kui selline töövõtu kvaliteedi kontrollülevaatamine on tehtud.
- (13) Avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi tulemused tuleks esitada sidusrühmadele auditi aruande kujul. Selleks et suurendada sidusrühmade usaldust auditeeritud üksuse raamatupidamise aruannete suhtes, on eriti oluline, et auditi aruanne oleks korralikult ja usaldusväärselt põhjendatud. Lisaks direktiivi 2006/43/EÜ artikli 28 kohaselt nõutavale teabele peaks auditi aruanne eelkõige pakkuma piisavalt teavet vannutatud audiitori või audiitorühingu sõltumatuse ja selle kohta, kas kohustuslikku auditit peeti õigusnormide rikkumise, sealhulgas pettuse või kelmuse avastamiseks piisavaks.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

- (14) Kohustusliku auditi väärtus auditeeritud üksuse jaoks suureneks veelgi eelkõige siis, kui tõhustataks teabevahetust ühelt poolt vannutatud audiitori või audiitorühingu ning teiselt poolt auditikomitee vahel. Lisaks regulaarsele dialoogile kohustusliku auditi läbiviimise käigus on tähtis, et vannutatud audiitor või audiitorühing esitab auditikomiteele kohustusliku auditi tulemuste kohta täiendava ja üksikasjalikuma aruande. See täiendav aruanne tuleks esitada auditikomiteele hiljemalt auditi aruande üleandmise ajaks. Taotluse korral peaks vannutatud audiitor või audiitorühing arutama täiendavas aruandes välja toodud põhiküsimusi auditikomiteega. Lisaks sellele peaks olema võimalik teha selline täiendav üksikasjalik aruanne taotluse korral kättesaadavaks vannutatud audiitorite ja audiitorühingute järelevalve eest vastutavatele pädevatele asutustele ja kolmandatele isikutele, kui seda nõuab siseriiklik õigus.
- (15) Vannutatud audiitorid ja audiitorühingud juba esitavad avaliku huvi üksuste üle järelevalvet teostavatele pädevatele asutustele teavet asjaolude ja otsuste kohta, mis võiksid kujutada endast auditeeritava üksuse tegevust reguleerivate eeskirjade rikkumist või kahjustada auditeeritava üksuse majandustegevuse jätkumist. Sellegipoolest hõlbustaks järelevalveülesannete täitmist see, kui krediidasutuste ja kindlustusandjate üle järelevalvet teostavad asutused ning nende vannutatud audiitorid ja audiitorühingud oleksid kohustatud pidama üksteisega tulemuslikku dialoogi.

- (16) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1092/2010¹ asutati Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu. Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ülesanne on jälgida liidus süsteemse riski tekkimist. Arvestades teavet, millele süsteemselt oluliste finantseerimisasutuste vannutatud audiitoritel ja audiitorühingutel on juurdepääs, võiks nende kogemused Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu selle töös aidata. Seetõttu tuleks käesoleva määrusega hõlbustada iga-aastase sektoripõhise, anonüümse dialoogifoorumi korraldamist ühelt poolt vannutatud audiitorite ja audiitorühingute ning teiselt poolt Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu vahel.
- (17) Selleks et suurendada usaldust avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit teostavate vannutatud audiitorite ja audiitorühingute suhtes ning nende vastutust, on tähtis suurendada vannutatud audiitorite ja audiitorühingute läbipaistvusaruandlust. Seepärast tuleks nõuda vannutatud audiitoritelt ja audiitorühingutelt finantsteabe avalikustamist, näidates eelkõige ära nende kogukäibe avaliku huvi üksustelt saadud audititasude, muudelt üksustelt saadud audititasude ning muude teenuste eest laekunud tasude lõikes. Samuti peaksid nad avalikustama finantsteabe võrgustiku tasandil, millesse nad kuuluvad. Vannutatud audiitorid ja audiitorühingud peaksid pädevatele asutustele esitama täiendavat teavet audititasude kohta, et lihtsustada pädevatel asutustel nende järelevalveülesannete täitmist.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1092/2010 finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelevalve kohta Euroopa Liidus ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta (ELT L 331, 15.12.2010, lk 1).

- (18) Oluline on tugevdada auditikomitee rolli uue vannutatud audiitori või audiitorühingu valimisel, et auditeeritava üksuse aktsionäride, osanike või liikmete üldkoosolek saaks teha teadlikuma otsuse. Üldkoosolekule ettepaneku esitamisel peaks haldus- või järelevalveorgan seega selgitama, kas ta järgib auditikomitee eelistust, ning kui ei, siis seda põhjendama. Auditikomitee soovitus peaks sisaldama vähemalt kaht võimalikku valikut auditi töövõtu teostamiseks ning nõuetekohaselt põhjendatud eelistust ühe suhtes, et oleks võimalik teha tegelik otsus. Selleks et esitada oma soovituses erapooletu ja nõuetekohane põhjendus, peaks auditikomitee kasutama auditeeritava üksuse poolt auditikomitee juhtimisel korraldatud kohustusliku valikumenetluse tulemusi. Valikumenetluse käigus tohiks auditeeritav üksus piirata väikese turuosaga vannutatud audiitoritel või audiitorühingutel esitamast oma ettepanekud auditi töövõtuks. Hankedokumendid peaksid sisaldama läbipaistvaid ja mittediskrimineerivaid valikukriteeriume, millest ettepanekute hindamisel lähtutakse. Arvestades siiski, et selline valikumenetlus võib põhjustada väikese turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele või väikestele või keskmise suurusega avaliku huvi üksustele nende suurusega võrreldes ebaproportsionaalselt suuri kulusid, on asjakohane sellised ettevõtjad ja üksused vabastada uue vannutatud audiitori või audiitorühingu valikumenetluse korraldamise kohustusest.

- (19) Auditeeritava üksuse aktsionäride, osanike või liikmete üldkoosoleku õigusel vannutatud audiitorit või audiitorühingut valida ei oleks mingit väärtust, kui auditeeritav üksus sõlmib kolmanda isikuga lepingu, mis seda valikut kitsendab. Seepärast tuleks lugeda kehtetuks auditeeritava üksuse ja kolmanda isiku vahel sõlmitud lepingu säte, mis on seotud konkreetsete vannutatud audiitorite või audiitorühingute ametisse nimetamisega või millega kitsendatakse nende valikut.
- (20) Kui avaliku huvi üksused nimetaksid ametisse rohkem kui ühe vannutatud audiitori või audiitorühingu, tugevdaks see kutsealast skeptitsismi ning aitaks tõsta auditi kvaliteeti. Samuti soodustaks see meede koos väiksemate audiitorühingute kaasamisega audititurul nende ühingute suutlikkuse arendamist, laiendades avaliku huvi üksuste valikut vannutatud audiitorite ja audiitorühingute nimetamisel. Seepärast peaks viimast toetama ja soodustama seda, et kohustusliku auditi jaoks nimetataks rohkem kui üks vannutatud audiitor või audiitorühing.

- (21) Selleks et vältida familiaarsuse ohtu ning tugevdada seeläbi vannutatud audiitorite ja audiitorühingute sõltumatust, on tähtis kehtestada vannutatud audiitori või audiitorühingu poolt teatavas auditeeritavas üksuses audiitorteenuse osutamise pikim lubatud periood. Selleks et kindlustada vannutatud audiitori või audiitorühingu sõltumatust, tugevdada kutsealast skeptitsismi ning parandada auditi kvaliteeti, näeb käesolev määrus lisaks ette järgmised alternatiivid pikima lubatud perioodi pikendamiseks: korrapärane ja kohustuslik vannutatud audiitori või audiitorühingu uue avaliku valikumenetluse korraldamine või rohkem kui ühe vannutatud audiitori või audiitorühingu nimetamine avaliku huvi üksuste poolt. Samuti soodustaks nende meetmete puhul väiksemate audiitorühingute kaasamine selliste ühingute suutlikkuse arendamist, laiendades avaliku huvi üksuste jaoks vannutatud audiitorite ja audiitorühingute valikut. Kehtestada tuleks ka asjakohane järkjärgulise rotatsiooni mehhanism seoses audiitorühingu nimel kohustuslikku audit tegevate peamiste auditipartneritega. Samuti on tähtis määrata kindlaks asjakohane periood, mille vältel selline vannutatud audiitor või audiitorühing ei tohi sama üksuse kohustuslikku auditit läbi viia. Sujuva ülemineku tagamiseks peaks endine vannutatud audiitor andma üleminekutoimiku olulise teabega üle uuele vannutatud audiitorile.

- (22) Selleks et tagada siseturul investorite ja tarbijate ulatuslik usaldus, vältides huvide konflikte, tuleks vannutatud audiitorite ja audiitorühingute suhtes kohaldada asjakohast järelevalvet, mida teostavad pädevad asutused, mis on auditeerimise kutsealast sõltumatud ning mis omavad asjakohast suutlikkust, asjatundlikkust ja ressursse. Liikmesriikidel peaks olema võimalik delegeerida või lubada pädeval asutusel delegeerida kõnealuste pädevate asutuste ülesandeid teistele asutustele või isikutele, välja arvatud kvaliteeditagamise süsteemi, uurimiste ja distsiplinaarsüsteemiga seotud ülesanded. Liikmesriikidel peaks olema võimalik siiski otsustada delegeerida distsiplinaarsüsteemiga seotud ülesanded muudele asutustele või isikutele, tingimusel et kõnealuse asutuse või isiku enamik juhtkonna liikmetest on auditi kutsealast sõltumatud. Riigi pädevatel asutustel peaks olema vajalik pädevus järelevalveülesannete täitmiseks, sealhulgas andmetele juurdepääsu õigus ning õigus nõuda teavet ja teha kontrollid. Nad peaksid olema spetsialiseerunud finantsturgude või raamatupidamise aruandluse kohustuste täitmise järelevalvele või kohustusliku auditi järelevalvele. Samas peaks olema võimalik, et avaliku huvi üksustele seatud kohustuste täitmise järelevalvet teostaksid nende üksuste järelevalve eest vastutavad pädevad asutused. Vannutatud audiitoritel või audiitorühingutel ei tohiks olla mingit lubamatut mõju pädevate asutuste rahastamisele.

- (23) Järelevalve kvaliteet peaks paranema, kui riiklikul tasandil erinevaid ülesandeid täitvate asutuste vahel toimib tõhus koostöö. Seepärast peaksid asutused, kes on pädevad teostama järelevalvet avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi kohustuste täitmise üle, tegema koostööd direktiivis 2006/43/EÜ ettenähtud ülesannete täitmise eest vastutavate asutustega, avaliku huvi üksuste üle järelevalvet teostavate asutustega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2005/60/EÜ¹ osutatud rahapesu andmebüroodega.
- (24) Kvaliteetse auditi seisukohast on ülitähtis kohustusliku auditi kvaliteedi väline tagamine. See suurendab avaldatud finantsteabe usaldusväärsust ning tagab aktsionäride, investorite, võlausaldajate ja muude huvitatud isikute parema kaitse. Seepärast tuleks vannutatud audiitorite ja audiitorühingute suhtes kohaldada kvaliteeditagamise süsteemi, mis toimiks pädevate asutuste vastutusel, tagades seeläbi objektiivsuse ning sõltumatuse auditeerimise kutsealast. Kvaliteeditagamise ülevaatused tuleks korraldada selliselt, et kõigi avaliku huvi üksuste auditit teostavate vannutatud audiitorite ja audiitorühingute osas tehakse riskianalüüsi põhjal kvaliteeditagamise ülevaatus Muude kui direktiivi 2006/43/EÜ artikli 2 punktides 17 ja 18 määratletud avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit teostavate vannutatud audiitorite ja audiitorühingute puhul peaks selline ülevaatus toimuma vähemalt kord iga kolme aasta jooksul ning muudel juhtudel vähemalt kord iga kuue aasta jooksul. Komisjoni 6. mai 2008. aasta soovitusel avaliku huvi üksusi auditeerivate vannutatud audiitorite ja audiitorühingute töö välise kvaliteeditagamise kohta² on esitatud teave selle kohta, kuidas kontroll tuleks teostada. Kvaliteeditagamise ülevaatused peaksid olema asjakohased ja proportsionaalsed võrreldes vannutatud audiitori või audiitorühingu ülevaadatava tegevuse ulatuse ja keerukusega.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2006. aasta direktiiv 2005/60/EÜ rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta (ELT L 309, 25.11.2005, lk 15).

² ELT L 120, 7.5.2008, lk 20.

- (25) Avaliku huvi üksustele kohustusliku auditi teenuste osutamise turg aja jooksul areneb. Seepärast on vaja, et pädevad asutused jälgivad turul aset leidvaid muutusi, eelkõige seoses turu kontsentratsioonist tulenevate riskidega, sealhulgas konkreetsetes sektorites, ning auditikomiteede tegevuse tulemuslikkust.
- (26) Pädevate asutuste tegevuse läbipaistvus peaks aitama suurendada investorite ja tarbijate usaldust siseturul. Seepärast tuleks pädevatelt asutustelt nõuda, et nad annaksid oma tegevusest korrapäraselt aru ning avaldaksid kontrolli tulemused ja järeldused koondatud kujul või individuaalsel kujul, kui see on ette nähtud liikmesriigi õiguses.

- (27) Liikmesriikide pädevate asutuste vaheline koostöö võib anda olulise panuse kohustusliku auditi püsivalt kõrge kvaliteedi tagamisse liidus. Seepärast peaksid liikmesriikide pädevad asutused tegema vajaduse korral omavahel koostööd, et täita oma ülesandeid seoses kohustusliku auditi järelevalvega. Nad peaksid austama päritolumaa regulatsiooni põhimõtet ning põhimõtet, et järelevalvet teostab liikmesriik, kus vannutatud audiitor või audiitorühing on tunnustatud ja kus on auditeeritava üksuse registrijärgne asukoht. Pädevate asutuste vahelist koostööd tuleks korraldada Euroopa audiitorite järelevalveasutuste komitee (CEAOB) tegevuse raames, mis peaks koosnema pädevate asutuste kõrgetasemelistest esindajatest. Selleks et edendada käesoleva määruse järjepidevat rakendamist, peaks CEAOB' l olema võimalik vastu võtta mittesiduvaid suuniseid ja arvamusi. Peale selle peaks CEAOB hõlbustama teabevahetust, nõustama komisjoni ning andma panuse tehnilisse hindamisse ja läbivaatamisse.

Kolmandate riikide avalike järelevalvesüsteemide tehnilise hindamise läbiviimiseks ja seoses selles valdkonnas liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel tehtava rahvusvahelise koostööga peaks CEAOB looma allrühma, kelle esimeheks on Euroopa Järelevalveasutuse (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve))¹ (edaspidi „Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve”) nimetatud liige, ning peaks taotlema abi Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvelt, Euroopa Järelevalveasutuselt (Euroopa Pangandusjärelevalve)² (edaspidi „Euroopa Pangandusjärelevalve”) või Euroopa Järelevalveasutuselt (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve)³ (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve) niivõrd, kuivõrd selline taotlus on seotud nende Euroopa järelevalveasutuste poolt järelevalvatavate avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi valdkonnas liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel tehtava rahvusvahelise koostööga. CEAOB-le peaks sekretariaaditeenuseid pakkuma komisjon ning, tuginedes CEAOBga kokkulepitud tööprogrammile, peaks lisama CEAOBga seotud kulutused oma eelarveprognoosi.

¹ Euroopa Järelevalveasutus, mis on asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrusega (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

² Euroopa Järelevalveasutus, mis on asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrusega (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

³ Euroopa Järelevalveasutus, mis on asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrusega (EL) nr 1094/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/79/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 48).

- (28) Liikmesriikide pädevate asutuste vaheline koostöö peaks hõlmama koostööd kvaliteeditagamise ülevaatuste valdkonnas ning abistamist avaliku huvi üksuste kohustusliku auditiga seonduvate uurimiste läbiviimisel, sealhulgas juhtudel, kui uuritav käitumine ei kujuta endast asjaomastes liikmesriikides kehtivate õigusnormide rikkumist. Liikmesriikide pädevate asutuste vahelise koostöö üksikasjalik kord peaks hõlmama pädevate asutuste kolleegiumide loomise võimalust ning omavahelist ülesannete delegeerimist. Koostöös tuleks arvesse võtta ka selle võrgustiku kontseptsiooni, milles vannutatud audiitorid ja audiitorühingud tegutsevad. Pädevad asutused peaksid austama asjaomaseid konfidentsiaalsuse ja kutsesaladuse hoidmise eeskirju.
- (29) Kapitaliturgude vastastikune seotus tekitab vajaduse selle järele, et liikmesriikide pädevatele asutustele antaks õigus teha teabevahetuse ja kvaliteeditagamise ülevaatuste osas koostööd kolmandate riikide järelevalveasutuste ja -organitega. Juhul kui koostöö kolmandate riikide asutustega on seotud auditi tööpaberite või vannutatud audiitorite või audiitorühingute valduses olevate muude dokumentidega, tuleks kohaldada direktiivis 2006/43/EÜ sätestatud menetlusi.
- (30) Kapitaliturgude sujuva toimimise tagamiseks on vaja jätkusuutlikku auditivõimekust ning kohustusliku auditi teenuste konkurentsivõimelist turgu, kus on piisaval hulgal vannutatud audiitoreid ning audiitorühinguid, kes suudavad teha avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit. Pädevad asutused ja Euroopa konkurentsivõrgustik peaksid esitama aruande nende muutuste kohta auditituru struktuuris, mille tingib käesolev määrus.

- (31) Nende menetluste kooskõlla viimine, mille alusel komisjon võtab vastu delegeeritud õigusakte, Euroopa Liidu toimimise lepinguga, ja eelkõige selle artiklitega 290 ja 291, peaks toimuma üksikjuhtumipõhiselt. Komisjonile tuleks anda õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et võtta arvesse auditeerimise ja audiitori kutseala arengut. Eelkõige on delegeeritud õigusaktid vajalikud selleks, et võtta vastu rahvusvahelised auditeerimisstandardid vannutatud audiitorite ja audiitorühingute auditeerimistavade, sõltumatuse ja sisekontrolli valdkonnas. Vastuvõetud rahvusvahelised auditeerimisstandardid ei tohiks muuta ühtegi käesoleva määruse nõuet või neid täiendada, välja arvatud need nõuded, mis on täpselt sätestatud. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil.

Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning nõuetekohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

- (32) Selleks et tagada õiguskindlus ning sujuv üleminek käesoleva määrusega kehtestatud korrale, on tähtis kehtestada üleminekuperiood seoses vannutatud audiitorite ja audiitorühingute kohustusliku rotatsiooni ning vannutatud audiitorite ja audiitorühingu valimiseks valikumenetluse korraldamise kohustuse jõustumisega.

- (33) Viiteid direktiivi 2006/43/EÜ sätetele tuleks tõlgendada viidetena direktiivi 2006/43/EÜ sätteid liikmesriigi õigusesse ülevõtvatele sätetele. Euroopa uus auditeerimise õigusraamistik, mis luuakse käesoleva määrusega ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga .../.../EL¹⁺ asendab direktiivis 2006/43/EÜ sätestatud olemasolevad nõuded ning selle tõlgendamisel ei tuleks viidata ühelegi varasema õigusraamistiku alusel vastuvõetud dokumendile, nagu näiteks komisjoni soovitustele.
- (34) Kuna käesoleva määruse eesmärged, nimelt avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi rolli täpsustamist ja selgemat määratlemist; vannutatud audiitori või audiitorühingu poolt auditeeritavale üksusele, investoritele ja muudele sidusrühmadele antava teabe parandamist; audiitorite ja avaliku huvi üksuste järelevalveasutuste vaheliste suhtluskanalite täiustamist; avaliku huvi üksustele auditiväliste teenuste osutamisest tingitud huvide konfliktide vältimist; olemasolevast süsteemist, kus auditeeritav nii valib audiitori kui ka maksab talle, või familiaarsuse ohust tulenevate võimalike huvide konfliktide leevendamist; vannutatud audiitorite või audiitorühingute vahetumise ja avaliku huvi üksustele vannutatud audiitorite või audiitorühingute valiku soodustamist; avaliku huvi üksustele audititeenuste osutajate valiku suurendamist ning avaliku huvi üksustele kohustusliku auditi teenuseid osutavate vannutatud audiitorite ja audiitorühingute reguleerimise ja järelevalve tõhususe, sõltumatuse ja järjepidevuse parandamist, sealhulgas liidu tasandi koostöö puhul, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid eesmärkide mastaapsuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... direktiiv .../.../EL, millega muudetakse direktiivi 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit (ELT L ...).

⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada dokumendis PE-CONS 6/14 sisalduva direktiivi number ning täiendada joonealust märkust.

- (35) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ning järgitakse põhimõtteid, mida on tunnustatud eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, nimelt õigust era- ja perekonnaelu austamisele, õigust isikuandmete kaitsesele ning ettevõtlusvabadust, ning määrust tuleb kohaldada kooskõlas nende õiguste ja põhimõtetega.
- (36) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti vastavalt määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikele 2 ja ta esitas oma arvamuse 23. aprillil 2012¹.
- (37) Käesoleva määrusega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga .../.../EL⁺ kehtestatakse raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannete kohustusliku auditi uus õigusraamistik, seetõttu tuleks komisjoni otsus 2005/909/EÜ² kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

¹ ELT C 336, 6.11.2012, lk 4.

⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada dokumendis PE-CONS 6/14 sisalduva direktiivi number ning täiendada joonealust märkust.

² Komisjoni 14. detsembri 2005. aasta otsus 2005/909/EÜ, millega moodustatakse ekspertrühm, kes nõustab komisjoni ja hõlbustab koostööd atesteeritud audiitorite ja audiitoräriühingute jaoks loodud avalike järelevalvesüsteemide vahel (ELT L 329, 16.12.2005, lk 38).

I JAOTIS

REGULEERIMISESE, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega sätestatakse nõuded avaliku huvi üksuste raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannete kohustusliku auditi läbiviimiseks, eeskirjad, mis käsitlevad vannutatud audiitorite ja audiitorühingute tegevuse korraldamist ja nende valimist avaliku huvi üksuste poolt, et suurendada vannutatud audiitorite ja audiitorühingute sõltumatust ning vältida huvide konflikte, ning eeskirjad, mida kohaldatakse järelevalve teostamisel selle üle, kuidas vannutatud audiitorid ja audiitorühingud neid nõudeid täidavad.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse:
 - a) vannutatud audiitorite ja audiitorühingute suhtes, kes viivad läbi avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit;
 - b) avaliku huvi üksuste suhtes.
2. Käesoleva määruse kohaldamine ei piira direktiivi 2006/43/EÜ kohaldamist.

3. Juhul kui direktiivi 2006/43/EÜ artikli 2 punktis 14 määratletud ühistu, direktiivi 86/635/EMÜ artiklis 45 osutatud hoiupank või samalaadne üksus või ühistu või direktiivi 86/635/EMÜ artiklis 45 osutatud hoiupanga või samalaadse üksuse tütarettevõtja või õigusjärglane peab olema või võib olla siseriiklike sätete alusel mittetulundusliku audiitorühingu liige, võib liikmesriik otsustada, et käesolevat määrust või selle teatavaid sätteid sellise üksuse suhtes ei kohaldata, tingimusel et mõne oma liikme kohustuslikku auditit teostav vannutatud audiitor ja isikud, kes oma positsiooni tõttu võivad kohustuslikku auditit mõjutada, järgivad direktiivis 2006/43/EÜ sätestatud sõltumatuse põhimõtteid.
4. Juhul kui direktiivi 2006/43/EÜ artikli 2 punktis 14 määratletud ühistu, direktiivi 86/635/EMÜ artiklis 45 osutatud hoiupank või samalaadne üksus või ühistu või direktiivi 86/635/EMÜ artiklis 45 osutatud hoiupanga või samalaadse üksuse tütarettevõtja või õigusjärglane peab olema või võib olla siseriikliku õiguse alusel mittetulundusliku audiitorühingu liige, ei saaks objektiivne, mõistlik ja teavitatud osapool teha järeldust, et liikmelisusel põhinev suhe ohustab vannutatud audiitori sõltumatust, eeldusel et kui selline audiitorühing juhib oma liikme kohustuslikku auditit, rakendatakse auditit läbiviivate vannutatud audiitorite suhtes ja samuti isikute suhtes, kes oma positsiooni tõttu võivad avaldada mõju kohustuslikule auditile, sõltumatuse põhimõtteid.

5. Liikmesriik teavitab komisjoni ja artiklis 30 osutatud Euroopa audiitorite järelevalveasutuste komiteed (edaspidi „CEAOB”) sellistest erakorralistest olukordadest, mille puhul teatavaid käesoleva määruse sätteid ei kohaldata. Liikmesriik edastab komisjonile ja CEOB-le käesoleva määruse nende sätete loetelu, mida ei kohaldata käesoleva artikli lõikes 3 osutatud üksuste kohustusliku auditi suhtes, ning põhjendused asjaomaste sätete kohaldamata jätmiseks.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse mõisteid, mis on määratletud direktiivi 2006/43/EÜ artiklis 2, välja arvatud mõiste „pädev asutus”, nagu see on sätestatud käesoleva määruse artiklis 20.

II JAOTIS

AVALIKU HUVI ÜKSUSTE AUDITEERIMINE

Artikkel 4

Auditi tasud

1. Tasu avaliku huvi üksuse kohustusliku auditi läbiviimise eest ei tohi olla tingimuslik.

Ilma et see piiraks direktiivi 2006/43/EÜ artikli 25 kohaldamist, on audiitorteenuse eest makstav tasu esimese lõigu tähenduses tingimuslik, kui see on arvatud varem kindlaks määratud alustel olenevalt tehingu tulemist või tulemusest või tehtud töö tulemusest. Tasu ei peeta tingimuslikuks, kui see on kehtestatud kohtu või pädeva asutuse poolt.

2. Juhul kui vannutatud audiitor või audiitorühing osutab auditeeritavale üksusele, selle emaettevõtjale või selle kontrollitavatele ettevõtjatele kolme või enama järjestikuse majandusaasta jooksul muid kui käesoleva määruse artikli 5 lõikes 1 osutatud auditiväliseid teenuseid, ei tohi nende teenuste eest makstav kogutasu ületada 70 % selliste tasude keskmisest, mis auditeeritav üksus on maksnud viimase kolme järjestikuse majandusaasta jooksul enda kohustusliku auditi ja, kui see on kohaldatav, oma emaettevõtja, oma kontrollitavate ettevõtjate ja kõnealuse ettevõtjate kontserni konsolideeritud raamatupidamise aruannete kohustusliku auditi eest.

Esimeses lõigus osutatud piirmäärade kohaldamisel jäetakse välja liidu või siseriikliku õigusega nõutud auditivälised teenused, välja arvatud need, millele on osutatud artikli 5 lõikes 1.

Liikmesriigid võivad sätestada, et vannutatud audiitori või audiitorühingu taotluse korral võib pädev asutus erandkorras lubada, et vannutatud audiitor või audiitorühing vabastatakse auditeeritava üksuse puhul esimese lõigu nõuete täitmisest maksimaalselt kaheks majandusaastaks.

3. Juhul kui avaliku huvi üksuselt iga viimase kolme järjestikuse majandusaasta jooksul saadud kogutasu on suurem kui 15 % igal viimasel kolmel järjestikusel majandusaastal kohustuslikku auditit tegeva vannutatud audiitori või audiitorühingu või, kui see on asjakohane, kontserni audiitori poolt saadud tasudest kokku, teeb selline audiitor või audiitorühing kõnealuse asjaolu teatavaks auditikomiteele ning arutab temaga ohtusid audiitori või audiitorühingu sõltumatusele ning nende ohtude vähendamiseks võetud kaitsemeetmeid. Auditikomitee kaalub, kas mõni teine vannutatud audiitor või audiitorühing peaks enne auditi aruande üleandmist tegema auditi kvaliteedi kontrollülevaatamise.

Juhul kui selliselt avaliku huvi üksuselt saadud tasu on endiselt suurem kui 15 % kohustuslikku auditit läbiviiva vannutatud audiitori või audiitorühingu, või olenevalt asjaoludest, kontserni audiitori saadud tasudest kokku, otsustab auditikomitee objektiivsete põhjenduste alusel, kas sellise üksuse või üksuste kontserni vannutatud audiitor, audiitorühing või kontserni audiitor võib jätkata kohustusliku auditi läbiviimist lisaperioodil, mis ei ole mingil juhul pikem kui kaks aastat.

4. Liikmesriigid võivad kohaldada käesolevas artiklis sätestatust rangemaid nõudeid.

Artikkel 5

Keeld osutada auditiväliseid teenuseid

1. Avaliku huvi üksuse kohustuslikku auditit tegev vannutatud audiitor või audiitorühing ning ükski võrgustiku liige, millesse vannutatud audiitor või audiitorühing kuulub, ei osuta auditeeritavale üksusele, tema emettevõtjale ega tema kontrollitavatele ettevõtjatele liidus otseselt ega kaudselt ühtegi keelatud auditivälist teenust:
 - a) alates auditeeritud perioodi algusest kuni auditi aruande üleandmiseni; ning
 - b) punktis a osutatud perioodile vahetult eelneval majandusaastal seoses teise lõigu punktis e loetletud teenustega.

Käesoleva artikli kohaldamisel tähendavad keelatud auditivälised teenused järgmist:

- a) selliste maksustamisega seonduvate teenuste osutamine, mis hõlmavad:
 - i) maksudeklaratsioonide ettevalmistamist;
 - ii) füüsiliste isikute kinnipeetavat tulumaksu;
 - iii) tollimakse;
 - iv) riiklike toetuste ja maksusoodustuste välja selgitamist, välja arvatud juhul, kui vannutatud audiitorilt või audiitorühingult selliste teenustega seoses saadav abi on ette nähtud õigusaktiga;

- v) abistamist seoses maksuhaldurite poolt teostatavate maksukontrollidega, välja arvatud juhul, kui vannutatud audiitorilt või audiitorühingult selliste kontrollidega seoses saadav abi on ette nähtud seadusega;
- vi) otseste ja kaudsete maksusummade ning ajatatud maksusummade arvutamist;
- vii) maksunõustamist;
- b) teenused, mis võivad mõjutada auditeeritava üksuse juhtimist või otsuste tegemist;
- c) raamatupidamine ning raamatupidamisdokumentide ja raamatupidamise aruannete koostamine;
- d) töötasude maksmisega seonduvad teenused;
- e) sisekontrolli- ja riskijuhtimismenetluste väljaarendamine ja rakendamine seoses finantsteabe või finantsteabe tehnoloogiasüsteemide ettevalmistamise ja/või kontrolliga;
- f) hindamise teenused, sealhulgas hindamise teenus, mida osutatakse kindlustusmatemaatiliste teenuste raames või õigusvaidluste toetuseks;
- g) õigusteenused seoses järgmisega:
 - i) üldine nõustamine;
 - ii) auditeeritava üksuse nimel läbirääkimine ning
 - iii) kohtumenetluses esindamine;

- h) auditeeritava üksuse siseauditi funktsiooniga seotud teenused;
- i) auditeeritava üksuse finantseerimise, kapitali struktuuri ja paigutamise ning investeerimisstrateegiaga seotud teenused, välja arvatud raamatupidamise aruannetega seoses kindlustunnet andvate teenuste pakkumine, näiteks auditeeritava üksuse väljastatud prospektidega seoses kinnituskirjade väljastamine;
- j) auditeeritava üksuse aktsiate reklaamimine, nendega kauplemine või nende märkimine;
- k) personalijuhtimise teenused seoses järgmisega:
 - i) juhtkonna liikmed, kellel on ametialaselt võimalik märkimisväärselt mõjutada kohustuslikule auditeerimisele kuuluvate raamatupidamisdokumentide ja raamatupidamise aruannete ettevalmistamist, kui sellised teenused hõlmavad järgmist:
 - sellistele ametikohtadele kandidaatide otsimine või väljaselgitamine; või
 - selliste ametikohtade kandidaatide soovitude kontrollimine;
 - ii) organisatsiooni struktureerimine ja
 - iii) kulude kontroll.

2. Liikmesriigid võivad keelata muude kui lõikes 1 osutatud selliste teenuste osutamise, mille puhul nad leiavad, et need teenused võivad ohustada sõltumatust. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõigist lõikes 1 osutatud loetelus tehtud muudatustest.
3. Erandina lõike 1 teisest lõigust võivad liikmesriigid lubada osutada punkti a alapunktides i ja iv–vii ja punktis f osutatud teenuseid, tingimusel et need vastavad järgmistele nõuetele:
 - a) need on auditeeritud raamatupidamise aruannete seisukohast ebaolulised või neil ei ole sellistele aruannetele ei eraldi ega koos otsest mõju;
 - b) hinnanguline mõju auditeeritud raamatupidamise aruannetele on tervenisti dokumenteeritud ja seda on selgitatud artiklis 11 osutatud auditikomiteele esitatavas lisaaruandes ning
 - c) vannutatud audiitor või audiitorühing järgib direktiivis 2006/43/EÜ sätestatud sõltumatuse põhimõtteid.
4. Avaliku huvi üksuse kohustuslikku auditit tegev vannutatud audiitor või audiitorühing ning juhul, kui vannutatud audiitor või audiitorühing kuulub võrgustikku, mis tahes sellise võrgustiku liige võib osutada auditeeritavale üksusele, tema emettevõtjale ja tema kontrollitavatele ettevõtjatele auditiväliseid teenuseid, mis ei ole lõigetes 1 ja 2 osutatud keelatud auditivälised teenused, kui auditikomitee on selliste teenuste osutamise heaks kiitnud, olles ennem vastavalt direktiivi 2006/43/EÜ artiklile 22b nõuetekohaselt hinnanud ohtu sõltumatusele ja selle ärahoidmiseks võetud kaitsemeetmeid. Vajaduse korral annab auditikomitee lõikes 3 osutatud teenustega seoses välja suunised.

Liikmesriigid võivad kehtestada rangemad eeskirjad, millega nähakse ette tingimused, mille korral võib vannutatud audiitor, audiitorühing või selle võrgustiku liige, millesse vannutatud audiitor või audiitorühing kuulub, osutada auditeeritavale üksusele, tema emaettevõtjale või tema kontrollitavatele ettevõtjatele muid auditiväliseid teenuseid kui lõikes 1 osutatud keelatud auditivälised teenused.

5. Juhul kui selle võrgustiku liige, millesse avaliku huvi üksuse kohustuslikku auditit tegev vannutatud audiitor või audiitorühing kuulub, osutab mõnda käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud auditivälist teenust kolmandas riigis asutatud ettevõtjale, keda kontrollib auditeeritav avaliku huvi üksus või kes on sellise üksuse kontrolli all, hindab asjaomane vannutatud audiitor või audiitorühing, kas selline teenuste osutamine võrgustiku liikme poolt võib ohtu seada tema sõltumatuse.

Juhul kui selline teenuste osutamine mõjutab tema sõltumatust, rakendab vannutatud audiitor või audiitorühing vajaduse korral kaitsemeetmeid, et leevendada ohtusid, mida selline teenuste osutamine kolmandas riigis põhjustab. Vannutatud audiitor või audiitorühing võib jätkata avaliku huvi üksuse kohustusliku auditi läbiviimist ainult juhul, kui ta suudab käesoleva määruse artikli 6 ja direktiivi 2006/43/EÜ artikli 22b kohaselt põhjendada, et selline teenuste osutamine ei mõjuta tema professionaalset hinnangut ega auditi aruannet.

Käesoleva lõike kohaldamisel:

- a) käsitatakse osalemist auditeeritava üksuse otsuste vastuvõtmises ning lõike 1 teise lõigu punktides b, c ja e osutatud teenuste osutamist kõigil juhtudel sõltumatust mõjutava tegevusena, mida ei saa leevendada ühegi kaitsemeetmega;
- b) lõike 1 teises lõigus osutatud teenuste puhul, välja arvatud selle punktides b, c ja e osutatud teenused, eeldatakse, et see mõjutab sõltumatust, mistõttu nõuab see põhjustatavate ohtude leevendamiseks kaitsemeetmete võtmist.

Artikkel 6

Kohustuslikuks auditiks ettevalmistamine ja sõltumatust ohustavate ohtude hindamine

- 1. Enne avaliku huvi üksuse kohustusliku auditi lepingu sõlmimist või selle jätkamist hindab vannutatud audiitor või audiitorühing lisaks direktiivi 2006/43/EÜ artiklis 22b sätestatule veel järgmisi asjaolusid ning dokumenteerib need:
 - a) kas ta vastab käesoleva määruse artiklites 4 ja 5 sätestatud nõuetele;
 - b) kas käesoleva määruse artikli 17 tingimused on täidetud;
 - c) ilma et see piiraks direktiivi 2005/60/EÜ kohaldamist, avaliku huvi üksuse järelevalve- ja haldusorgani ning juhatuse liikmete usaldusväärsus.

2. Vannutatud audiitor või audiitorühing:

- a) kinnitab auditikomiteele kord aastas kirjalikult, et kohustuslikku auditit tegevad vannutatud audiitor, audiitorühing ning auditeerimisühingu partnerid, kõrgema juhtkonna liikmed ja juhtkonna liikmed on auditeeritavast üksusest sõltumatud;
- b) arutab auditikomiteega ohtusid vannutatud audiitori või audiitorühingu sõltumatusele ning nende ohtude leevendamiseks võetud kaitsemeetmeid, mis vannutatud audiitor või audiitorühing on vastavalt lõikele 1 dokumenteerinud.

Artikkel 7

Õigusnormide rikkumine

Ilma et see piiraks käesoleva määruse artikli 12 ja direktiivi 2005/60/EÜ kohaldamist, kui avaliku huvi üksuse kohustuslikku auditit tegev vannutatud audiitor või audiitorühing kahtlustab või kui tal on mõistlik alus arvata, et auditeeritava üksuse raamatupidamise aruannete puhul võib esineda või on esinenud õigusnormide rikkumist, sealhulgas pettust või kelmust, teavitab ta sellest auditeeritavat üksust ning palub tal küsimust uurida ja võtta asjakohaseid meetmeid, et õigusnormide rikkumisega tegeleda ning vältida rikkumiste kordumist tulevikus.

Juhul kui auditeeritav üksus küsimust ei uuri, teavitab vannutatud audiitor või audiitorühing ametiasutusi, kelle liikmesriigid on määranud vastutavaks asjaomaste õigusnormide rikkumise uurimise eest.

Vannutatud audiitori või audiitorühingu poolt nendele ametiasutustele heauskselt esimeses lõigus osutatud mis tahes õigusnormide rikkumise teatavaks tegemist ei käsitata lepingust või õigusnormidest tuleneva teabe avalikustamise piirangu rikkumisena.

Artikkel 8

Auditeerimise kvaliteedi kontrollülevaatamine

1. Enne artiklites 10 ja 11 osutatud aruannete väljastamist teostatakse auditeerimise kvaliteedi kontrollülevaatamine (selles artiklis edaspidi „ülevaatus”), et hinnata, kas vannutatud audiitor või võtmetähtsusega auditeerimispartner võis põhjendatult jõuda sellisele arvamusele ja sellistele järeldustele, mis on kirjas nende aruannete projektis.
2. Ülevaatus teeb auditeerimise kvaliteedi kontrollülevaataja (selles artikli edaspidi „ülevaataja”). Ülevaataja on vannutatud audiitor, kes ei ole seotud ülevaatus objektiks oleva kohustusliku auditi läbiviimisega.
3. Erandina lõikest 2, kui auditi viib läbi audiitorühing, mille kõik vannutatud audiitorid olid kaasatud kohustusliku auditi tegemisse, või kui kohustusliku auditi viib läbi vannutatud audiitor ja kõnealune vannutatud audiitor ei ole audiitorühingu osanik ega töötaja, tellib audiitorühing või vannutatud audiitor ülevaatus teiselt vannutatud audiitorilt. Käesoleva artikli kohaldamisel dokumentide või teabe avalikustamine sõltumatule ülevaatajale ei ole kutsesaladuse hoidmise kohustuse rikkumine. Käesoleva artikli kohaldamisel ülevaatajale kättesaadavaks tehtavate dokumentide või avalikustatud teabe puhul kehtib kutsesaladuse hoidmise kohustus.

4. Ülevaatus käigus dokumenteerib ülevaataja vähemalt:
- a) suuliselt või kirjalikult esitatud teabe, mille ülevaataja on saanud vannutatud audiitorilt või võtmetähtsusega auditeerimispartnerilt kas ülevaataja nõudmisel või ilma, mis toetab olulisi hinnanguid ja auditeerimistoimingute leide ning nende leidude põhjal tehtud järeldusi;
 - b) vannutatud audiitori või võtmetähtsusega auditeerimispartneri arvamused, mis on väljendatud artiklites 10 ja 11 osutatud aruannete projektis;
5. Ülevaatus käigus hinnatakse vähemalt:
- a) vannutatud audiitori või audiitorühingu sõltumatust auditeeritavast üksusest;
 - b) kohustusliku auditi jaoks olulisi märkimisväärseid riske, mille vannutatud audiitor või võtmetähtsusega auditeerimispartner on teinud kindlaks kohustusliku auditi käigus, ning vannutatud audiitori või võtmetähtsusega auditeerimispartneri poolt nende riskide piisavaks juhtimiseks võetud meetmed;
 - c) vannutatud audiitori või võtmetähtsusega auditeerimispartneri põhjendusi, eelkõige seoses olulisuse taseme ja punktis b osutatud märkimisväärsete riskidega;
 - d) pöördumisi väliste ekspertide poole nõuannete saamiseks ning saadud nõuannete järgimist;
 - e) auditi tegemise käigus raamatupidamise aruannetes tuvastatud parandatud ja parandamata väärkajastamiste olemust ja ulatust;

- f) auditeeritava üksuse auditikomitee ja juhtkonna ja/või järelevalveorganitega arutatud teemasid;
 - g) pädevate asutuste ning vajaduse korral muude kolmandate isikutega arutatud teemasid;
 - h) asjaolu, kas ülevaataja poolt toimikust valitud dokumendid ja teave toetavad vannutatud audiitori või võtmetähtsusega auditeerimispartneri arvamust, mis on väljendatud artiklites 10 ja 11 osutatud aruannete projektis.
6. Ülevaataja arutab ülevaatus tulemusi vannutatud audiitori või võtmetähtsusega auditeerimispartneriga. Audiitorühing võtab vastu korra, et lahendada võtmetähtsusega auditeerimispartneri ja ülevaataja vahelised võimalikud erimeelsused.
7. Vannutatud audiitor või audiitorühing ja ülevaataja dokumenteerivad ülevaatus tulemused koos kaalutlustega, millel need tulemused põhinevad.

Artikkel 9
Rahvusvahelised auditeerimisstandardid

Komisjonile antakse õigus võtta delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 39 vastu direktiivi 2006/43/EÜ artiklis 26 osutatud rahvusvahelised auditeerimisstandardid audititavade ning vannutatud audiitorite ja audiitorühingute sõltumatuse ja sisekontrolli valdkonnas, eesmärgiga kohaldada neid liidu õiguses, tingimusel et need vastavad direktiivi 2006/43/EÜ artikli 26 lõike 3 punktide a, b ja c nõuetele ning ei muuda ühtegi käesoleva määruse nõuet ega täienda ühtegi selle nõuet peale nende, mis on sätestatud käesoleva määruse artiklites 7, 8 ja 18.

Artikkel 10
Auditi aruanne

1. Vannutatud audiitorid või audiitorühingud esitavad avaliku huvi üksuse kohustusliku audititi tulemused auditi aruandes.
2. Auditi aruanne koostatakse kooskõlas direktiivi 2006/43/EÜ artikli 28 sätetega ning selles esitatakse lisaks vähemalt järgmine teave:
 - a) vannutatud audiitori või audiitorühingu nimetanud riik või selle asutus;

- b) märke vannutatud audiitori või audiitorühingu nimetamise kuupäeva ja audiitorteenuse katkematu osutamise koguperioodi, sealhulgas eelnevate lepingute pikendamise ja vannutatud audiitori või audiitorühingu uuesti nimetamise kohta;
- c) auditi arvamuse toetuseks järgmine teave:
 - i) olulise väärkajastamise kõige tähtsamaks hinnatud riskide, sealhulgas pettusliku olulise väärkajastamise kõige tähtsamaks hinnatud riskide kirjeldus;
 - ii) kokkuvõtte audiitori vastusest nendele riskidele ja
 - iii) vajaduse korral nende riskidega seonduvad peamised tähelepanekud.

Kui see seondub auditi aruandes iga olulise väärkajastamise riski kohta esitatud eelmainitud teabega, tuleb auditi aruandes sõnaselgelt viidata asjakohastele avaldustele raamatupidamise aruannetes;

- d) selgitus selle kohta, kuivõrd kohustusliku auditi raames oleks võimalik avastada õigusnormide rikkumist, sealhulgas pettust ja kelmust;
- e) kinnitus selle kohta, et auditi arvamus on kooskõlas artiklis 11 osutatud täiendava aruandega auditikomiteele;
- f) kinnitus selle kohta, et artikli 5 lõikes 1 osutatud keelatud auditiväliseid teenuseid ei ole osutatud ning et vannutatud audiitorid või audiitorühingud olid auditi tegemisel auditeeritavast üksusest sõltumatud;

- g) märke kõikide teenuste kohta, mis vannutatud audiitor või audiitorühing on lisaks kohustuslikule auditile osutanud auditeeritavale üksusele ning mida ei ole tegevusaruandes või raamatupidamise aruandes avalikustatud.

Liikmesriigid võivad kehtestada auditi aruande sisu osas lisanõudeid.

3. Välja arvatud juhul, nagu on nõutud lõike 2 punktis e, ei sisalda auditi aruanne ristviiteid artiklis 11 osutatud auditikomiteele esitatavale täiendavale aruandele. Auditi aruanne sõnastatakse selgelt ja üheselt mõistetavalt.
4. Vannutatud audiitor või audiitorühing ei kasuta ühegi pädeva asutuse nime selliselt, et see viitaks või annaks põhjust järeldada, et kõnealune asutus on auditi aruande kinnitanud või heaks kiitnud.

Artikkel 11

Auditikomiteele esitatav täiendav aruanne

1. Avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit tegevad vannutatud audiitorid või audiitorühingud esitavad auditeeritava üksuse auditikomiteele täiendava aruande hiljemalt artiklis 10 osutatud auditi aruande üleandmise ajal. Peale selle võivad liikmesriigid nõuda, et see täiendav aruanne tuleb esitada ka auditeeritava üksuse haldus- või järelevalveorganile.

Juhul kui auditeeritaval üksusel auditikomiteed ei ole, esitatakse täiendav aruanne organile, mis täidab auditeeritavas üksuses auditikomiteega samaväärseid ülesandeid. Liikmesriigid võivad lubada auditikomiteel avaldada selle aruande sellistele kolmandatele isikutele nagu ette nähtud riigisiseses õiguses.

2. Auditikomiteele esitatav täiendav aruanne on kirjalik. Selles antakse selgitusi kohustusliku auditi tulemuste kohta ning esitatakse vähemalt järgmine teave:
 - a) artikli 6 lõike 2 punktis a osutatud sõltumatuse kinnitus.
 - b) juhul kui kohustusliku auditi tegi audiitorühing, märgitakse aruandes ära kõik auditeerimises osalenud võtmetähtsusega auditeerimispartnerid;
 - c) juhul kui vannutatud audiitor või audiitorühing on teinud korralduse tegevuse läbiviimiseks mõne teise vannutatud audiitori või audiitorühingu poolt, kes ei kuulu samasse võrgustikku, või on kasutanud väliste ekspertide tööd, märgitakse kõnealune asjaolu aruandes ära ja esitatakse kinnitus selle kohta, et vannutatud audiitor või audiitorühing on saanud kõnealuselt teiselt vannutatud audiitorilt või audiitorühingult ja/või väliselt eksperdilt kinnituse nende sõltumatuse kohta;
 - d) auditeeritava üksuse auditikomitee või samaväärseid ülesandeid täitva organiga, juhtorganiga ning haldus- või järelevalveorganiga toimunud suhtluse laadi, sageduse ja ulatuse kirjeldus, sealhulgas nende organitega toimunud kohtumiste kuupäevad;

- e) auditi ulatuse ja ajakava kirjeldus;
- f) kahe või enama vannutatud audiitori või audiitorühingu määramise korral kirjeldus vannutatud audiitorite ja/või audiitorühingute vahelise ülesannete jaotuse kohta;
- g) kasutatud metoodika kirjeldus, sealhulgas teave selle kohta, milliseid bilansikategooriaid kontrolliti vahetult ja milliste puhul kasutati süsteemipõhist ja vastavustestimist, sealhulgas selgitus olulise erinevuse kohta süsteemipõhise ja vastavustestimise osakaalus võrreldes eelmise aastaga, isegi kui eelmise aasta kohustusliku auditi tegid teised vannutatud audiitorid või audiitorühingud;
- h) olulisuse kvantitatiivne tase, mida kasutati raamatupidamise aruannete kui terviku kohustusliku auditi läbiviimisel ning, kui see on asjakohane, olulisuse tase või tasemed konkreetsete tehinguklasside, kontosaldode ja avalikustatava teabe puhul, ning teave olulisuse taseme määramisel arvesse võetud kvalitatiivsete näitajate kohta;
- i) selliste hinnangute ülevaade ja selgitus, mis puudutavad auditeerimise käigus kindlaks tehtud sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust üksuse suutlikkuses majandustegevust jätkata, ning kas need kujutavad endast olulist ebakindlust, ülevaade kõikidest garantiidest, kinnituskirjadest ja avaliku sektori sekkumistest ning muudest toetusmeetmetest, mida on võetud arvesse majandustegevuse jätkuvuse hindamisel;

- j) olulised puudujäägid auditeeritud üksuse või konsolideeritud raamatupidamise aruannete korral emattevõtja sisefinantskontrolli süsteemis ja/või raamatupidamissüsteemis. Iga sellise olulise puudujäägi kohta märgitakse täiendavas aruandes, kas juhtkond on asjaomase puudujäägi kõrvaldanud;
- k) kõik auditeerimise käigus tuvastatud õigusnormide või põhikirja sätete tegeliku või kahtlustatava rikkumise juhud niivõrd, kuivõrd neid peetakse asjakohasteks, et võimaldada auditikomiteel täita oma ülesandeid;
- l) ülevaade aruandeaasta raamatupidamise aruannete või konsolideeritud raamatupidamise aruannete eri kirjete hindamise meetoditest ja hinnang neile, sealhulgas hinnang selliste meetodite muutmise mõjule;
- m) konsolideeritud raamatupidamise aruannete kohustusliku auditi korral konsolideerimise ulatus ja, kui see on asjakohane, auditeeritava üksuse poolt konsolideerimata üksuste suhtes kohaldatud väljajätmise kriteeriumid ning asjaolu, kas kohaldatud kriteeriumid on kooskõlas raamatupidamise aruandluse raamistikuga;
- n) kui see on asjakohane, siis tuvastatakse, missugune osa konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannetega seotud audititööst on tehtud kolmanda riigi audiitorite, vannutatud audiitorite, kolmanda riigi auditeerivate üksuste või audiitorühingute kui konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannete audiitorite võrgustiku liikmete poolt;

- o) andmed selle kohta, kas auditeeritav üksus on esitanud kõik palutud selgitused ja dokumendid.
- p) märgitakse:
 - i) suured raskused, millega kohustusliku auditi tegemise käigus kokku puututi;
 - ii) kohustusliku auditi käigus üles kerkinud olulised küsimused, mida arutati juhtkonnaga või mida käsitleti juhtkonnaga peetud kirjavahetuses; ja
 - iii) kohustusliku auditi käigus üles kerkinud muud küsimused, mis on audiitori kutsealase hinnangu kohaselt olulised raamatupidamisaruandluse üle järelevalve teostamise seisukohast.

Liikmesriigid võivad kehtestada auditikomiteele esitatava täiendava aruande sisu osas lisanõudeid.

Vannutatud audiitori, audiitorühingu või auditikomitee taotluse korral arutavad vannutatud audiitorid või audiitorühingud kohustusliku auditi käigus üles kerkinud peamisi küsimusi, millele on osutatud auditikomiteele esitatud täiendavas aruandes, eelkõige esimese lõigu punktis j osutatud küsimusi, auditeeritava üksuse auditikomitee, haldusorgani või, kui see on asjakohane, järelevalveorganiga.

3. Juhul kui auditit teeb samal ajal rohkem kui üks vannutatud audiitor või audiitorühing ning neil on erimeelsusi auditeerimise käigu, raamatupidamiseeskirjade või mis tahes muude kohustusliku auditi läbiviimisega seonduvate küsimuste osas, selgitatakse auditikomiteele esitatavas täiendavas aruandes ka sellise erimeelsuse põhjuseid.
4. Auditikomiteele esitatav täiendav aruanne allkirjastatakse ja kuupäevastatakse. Juhul kui kohustusliku auditi teeb audiitorühing, allkirjastavad auditikomiteele esitatava täiendava aruande need vannutatud audiitorid, kes kohustusliku auditi audiitorühingu nimel läbi viisid.
5. Artikli 20 lõikes 1 osutatud pädeva asutuse nõudmisel ja kooskõlas siseriikliku õigusega teevad vannutatud audiitorid või audiitorühingud täiendava aruande viivitamatult kättesaadavaks nimetatud pädevale asutusele.

Artikkel 12

Aruanne avaliku huvi üksuste järelevalveasutustele

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2004/39/EÜ artikli 55, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL¹ artikli 63, direktiivi 2007/64/EÜ artikli 15 lõike 4, direktiivi 2009/65/EÜ artikli 106, direktiivi 2009/110/EÜ artikli 3 lõike 1 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ² artikli 72 kohaldamist, on avaliku huvi üksuse kohustuslikku auditit tegev vannutatud audiitor või audiitorühing kohustatud viivitamata teatama avaliku huvi üksuse üle järelevalvet teostavale pädevale asutusele või, kui asjaomane liikmesriik on selliselt sätestanud, siis vannutatud audiitori või audiitorühingu järelevalve eest vastutavale pädevale asutusele talle kohustusliku auditi läbiviimise käigus asjaomase avaliku huvi üksuse kohta teatavaks saanud teabe, mis võib põhjustada mõne järgmistest olukordadest:
 - a) selliste õigus- ja haldusnormide oluline rikkumine, millega on sätestatud, kui see on asjakohane, avaliku huvi üksusele tegevusloa andmise tingimused või mis reguleerivad konkreetselt sellise avaliku huvi üksuse tegevust;
 - b) arvestatav oht või kahtlus, et avaliku huvi üksus ei suuda tegevust jätkata;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

- c) raamatupidamise aruannete kohta auditi arvamuse esitamisest keeldumine või eitavas vormis või märkusega arvamuse esitamine.

Vannutatud audiitor või audiitorühing on samuti kohustatud teatama esimese lõigu punktides a, b või c osutatud teabe, mis on saanud talle teatavaks sellise ettevõtja kohustusliku auditi tegemise käigus, kellel on märkimisväärne seos avaliku huvi üksusega, mille kohustuslikku auditit ta samuti teeb. Käesoleva artikli kohaldamisel mõistetakse märkimisväärset seost Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013¹ artikli 4 lõike 1 punktis 38 määratletud tähenduses.

Liikmesriigid võivad nõuda vannutatud audiitorilt või audiitorühingult lisateavet, kui see on vajalik finantsturgude tõhusaks järelevalveks, nagu on ettenähtud siseriiklikus õiguses.

2. Seatakse sisse tõhus dialoog ühelt poolt krediidasutuste ja kindlustusandjate üle järelevalvet teostavate pädevate asutuste ning teiselt poolt nende krediidasutuste ja kindlustusandjate kohustuslikku auditit tegevate vannutatud audiitorite ja audiitorühingute vahel. Selle nõude täitmise eest vastutavad mõlemad dialoogi pooled.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

Vähemalt kord aastas korraldavad Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja CEAOB kohtumise kõikide rahvusvaheliselt süsteemse tähtsusega liidus tegevusluba omavate krediidasutuste kohustuslikku auditit tegevate vannutatud audiitorite ja audiitorühingutega või nende võrgustikega, et teavitada Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu sektori arengust või mis tahes olulisest arengust nendes süsteemselt tähtsates finantseerimisasutustes.

Hõlbustamaks esimeses lõigus osutatud ülesannete täitmist, annavad Euroopa Pangandusjärelevalve ning Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve, võttes arvesse kehtivaid järelevalvetavasid, välja krediidasutuste ja kindlustusandjate üle järelevalvet teostavatele pädevatele asutustele suuniseid kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010¹ artikliga 16 ning määruse (EL) nr 1094/2010² artikliga 16.

3. Kui vannutatud audiitor või audiitorühing või võrgustik, kui see on asjakohane, avaldab pädevatele asutustele või Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule ja CEAOB-le heauskselt lõikes 1 osutatud teabe või lõikes 2 ette nähtud dialoogi pidamise raames saadud teabe, ei käsitata seda lepingust või õigusnormidest tuleneva teabe avaldamise piirangu rikkumisena.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1094/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/79/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 48).

Artikkel 13
Läbipaistvusaruanne

1. Avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit tegev vannutatud audiitor või audiitorühing avalikustab oma iga-aastase läbipaistvusaruande hiljemalt nelja kuu jooksul pärast iga majandusaasta lõppu. Nimetatud läbipaistvusaruanne avaldatakse vannutatud audiitori või audiitorühingu veebisaidil ning see jääb sellel veebisaidil kättesaadavaks vähemalt viie aasta jooksul alates veebisaidil avaldamise päevast. Kui vannutatud audiitor töötab audiitorühingu heaks, vastutab käesolevas artiklis kehtestatud kohustuste täitmise eest audiitorühing.

Vannutatud audiitoril või audiitorühingul on lubatud oma avaldatud iga-aastast läbipaistvusaruannet ajakohastada. Sellisel juhul lisab vannutatud audiitor või audiitorühing märke, et tegemist on aruande ajakohastatud versiooniga, kusjuures aruande algne versioon jääb veebisaidil endiselt kättesaadavaks.

Vannutatud audiitorid ja audiitorühingud teavitavad pädevaid asutusi sellest, kui iga-aastane läbipaistvusaruanne on vannutatud audiitori või audiitorühingu veebisaidil vastavalt kas avaldatud või ajakohastatud.

2. Iga-aastane läbipaistvusaruanne sisaldab vähemalt järgmist teavet:
 - a) audiitorühingu õigusliku ja omandistruktuuri kirjeldus;

- b) juhul kui vannutatud audiitor või audiitorühing on võrgustiku liige, siis:
 - i) võrgustiku ning selle õigusliku korralduse ja ülesehituse kirjeldus;
 - ii) iga võrgustikku kuuluva üksikpraktiseerijana tegutseva vannutatud audiitori või audiitorühingu nimi;
 - iii) riik või riigid, kus iga võrgustikku kuuluv üksikpraktiseerijana tegutsev vannutatud audiitor või audiitorühing on kas vannutatud audiitorina kvalifitseeritud või kus on tema registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht;
 - iv) võrgustikku kuuluvate üksikpraktiseerijana tegutsevate vannutatud audiitorite või audiitorühingute kogukäive aruandeaasta raamatupidamise aruannete ja konsolideeritud raamatupidamise aruannete kohustusliku auditi tegemisest;
- c) audiitorühingu juhtimisstruktuuri kirjeldus;
- d) vannutatud audiitori või audiitorühingu sisemise kvaliteedikontrolli süsteemi kirjeldus ja haldus- või juhtimisorgani avaldus selle toimimise tulemuslikkuse kohta;
- e) märge selle kohta, millal tehti viimane artiklis 26 osutatud kvaliteeditagamise ülevaatus;

- f) nende avaliku huvi üksuste nimekiri, milles audiitor või audiitorühing on viimase majandusaasta jooksul teinud kohustusliku auditi;
- g) avaldus vannutatud audiitori või audiitorühingu sõltumatu tegevuse kohta, mis ühtlasi kinnitab, et on tehtud sisemine sõltumatuse nõuete täitmise ülevaatus;
- h) avaldus vannutatud audiitori või audiitorühingu poolt järgitavate põhimõtete kohta seoses direktiivi 2006/43/EÜ artiklis 13 osutatud vannutatud audiitorite jätkuõppega;
- i) teave audiitorühingus partnerite tasustamise aluste kohta;
- j) vannutatud audiitorite või audiitorühingute poolt kohaldatavate artikli 17 lõike 7 kohast võtmetähtsusega auditeerimispartnerite ja töötajate rotatsiooni käsitlevate põhimõtete kirjeldus;
- k) teave vannutatud audiitori või audiitorühingu kogukäibe kohta, kui vannutatud audiitor või audiitorühing ei ole seda avalikustanud raamatupidamise aruandes direktiivi 2013/34/EL artikli 4 lõikes 2 tähenduses, järgmiste kategooriate kaupa:
 - i) avaliku huvi üksuste ja sellisesse kontserni kuuluvate üksuste, mille emaettevõtja on avaliku huvi üksus, aruandeaasta raamatupidamise aruannete ja konsolideeritud raamatupidamise aruannete kohustuslikust auditist saadud tulu;
 - ii) muude üksuste majandusaasta raamatupidamise aruannete ja konsolideeritud raamatupidamise aruannete kohustuslikust auditist saadud tulu;

- iii) vannutatud audiitori või audiitorühingu poolt auditeeritud üksustele lubatud auditiväliste teenuste osutamisest saadud tulu; ja
- iv) muudele üksustele auditiväliste teenuste osutamisest saadud tulu.

Erakorralistel asjaoludel võib vannutatud audiitor või audiitorühing otsustada jätta esimese lõigu punktis f nõutud teabe avalikustamata ulatuses, mis on vajalik, et leevendada otsest ja märkimisväärset ohu mis tahes isiku turvalisusele. Vannutatud audiitor või audiitorühing peab olema suuteline sellise ohu olemasolu pädevale asutusele tõendama.

3. Läbipaistvusaruanne on vannutatud audiitori või audiitorühingu poolt allkirjastatud.

Artikkel 14

Pädevatele asutustele esitav teave

Vannutatud audiitorid või audiitorühingud esitavad kord aastas oma pädevale asutusele nende poolt auditeeritud avaliku huvi üksuste loetelu koos nende auditeerimisest saadud tuluga järgmiste tulukategooriate kaupa:

- a) tulu kohustusliku auditi tegemisest;
- b) tulu teenuste eest, millele ei ole osutatud artikli 5 lõikes 1, mis on nõutud liidu või siseriiklike õigusaktidega, ja
- c) tulu auditiväliste teenuste eest, millele ei ole osutatud artikli 5 lõikes 1, mis ei ole nõutud liidu või siseriiklike õigusaktidega.

Artikkel 15
Andmete säilitamine

Vannutatud audiitor või audiitorühing säilitab käesoleva määruse artikli 4 lõikes 3, artiklis 6, artiklis 7, artikli 8 lõigetes 4–7, artiklites 10 ja 11 ning artikli 12 lõigetes 1 ja 2, artiklis 14, artikli 16 lõigetes 2, 3 ja 5 ning direktiivi 2006/43/EÜ artiklites 22b, 24a, 24b, 27 ja 28 osutatud dokumendid ja teabe vähemalt viie aasta vältel pärast vastavate dokumentide koostamist või teabe saamist.

Liikmesriigid võivad nõuda, et vannutatud audiitorid ja audiitorühingud säilitaksid esimeses lõigus osutatud dokumente ja teavet kauem, kooskõlas nende isikuandmete kaitse eeskirjade ning haldus- ja kohtulike menetlustega.

III JAOTIS
VANNUTATUD AUDIITORITE VÕI AUDIITORÜHINGUTE
AMETISSE NIMETAMINE AVALIKU HUVI ÜKSUSTE POOLT

Artikkel 16
Vannutatud audiitorite ja audiitorühingute ametisse nimetamine

1. Direktiivi 2006/43/EÜ artikli 37 lõike 1 kohaldamisel kohaldatakse vannutatud audiitorite või audiitorühingute ametisse nimetamisel avaliku huvi üksuste poolt käesoleva artikli lõigetes 2–5 sätestatud tingimusi, kuid nende suhtes võidakse kohaldada lõiget 7.

Direktiivi 2006/43/EÜ artikli 37 lõike 2 kohaldamisel teavitab avaliku huvi üksus pädevat asutust kõnealuses artiklis osutatud alternatiivsete süsteemide või meetodite kasutamisest. Sellistel juhtudel käesoleva artikli lõikeid 2–5 ei kohaldata.

2. Auditikomitee esitab auditeeritava üksuse haldus- või järelevalveorganile vannutatud audiitorite või audiitorühingute ametisse nimetamiseks soovitus.

Kui soovitus ei ole seotud auditi lepingu pikendamisega vastavalt artikli 17 lõigetele 1 ja 2, tuleb soovitus põhjendada ja see peab sisaldama auditilepingu sõlmimiseks valikut vähemalt kahe kandidaadi vahel ning auditikomitee peab väljendama neist ühe suhtes nõuetekohaselt põhjendatud eelistust.

Auditikomitee märgib oma soovituses, et tema soovitus ei ole mõjutatud kolmanda isiku poolt ning see ei ole seotud lõikes 6 osutatud tüüpi sättega.

3. Kui soovitus ei ole seotud auditi lepingu pikendamisega vastavalt artikli 17 lõigetele 1 ja 2, koostatakse auditikomitee käesoleva artikli lõikes 2 osutatud soovitus auditeeritava üksuse korraldatud valikumenetluse järel, pidades kinni järgmistest kriteeriumidest:
- a) auditeeritav üksus võib kutsuda mis tahes vannutatud audiitoreid või audiitorühinguid tegema pakkumusi kohustusliku auditi teenuse osutamiseks, tingimusel et järgitakse artikli 17 lõiget 3 ning et hankemenetluse korraldus ei takista valikumenetluses osalemast ettevõtjaid, kes teenisid eelneval kalendriaastal asjaomases liikmesriigis alla 15 % oma audititasudest avaliku huvi üksuste auditeerimisest;
 - b) auditeeritav üksus koostab kutsutud vannutatud audiitorite või audiitorühingute jaoks hankedokumendid. Need hankedokumendid peavad võimaldama neil mõista, millega auditeeritav üksus tegeleb ning mis liiki kohustuslik audit on vaja läbi viia. Hankedokumendid sisaldavad läbipaistvaid ja mittediskrimineerivaid valikukriteeriume, millest auditeeritav üksus vannutatud audiitorite või audiitorühingute tehtud pakkumuste hindamisel lähtub;
 - c) auditeeritav üksus võib valikumenetlust vabalt määrata ning pidada menetluse käigus huvitatud pakkujatega otseseid läbirääkimisi;
 - d) juhul kui artiklis 35 osutatud pädevad asutused nõuavad vannutatud audiitoritelt või audiitorühingutelt vastavalt liidu või siseriiklikule õigusele teatavate kvaliteedistandardite järgimist, lisatakse need standardid hankedokumentidesse;

- e) auditeeritav üksus hindab vannutatud audiitorite või audiitorühingute tehtud pakkumusi vastavalt hankedokumentides eelnevalt kindlaks määratud valikukriteeriumidele. Auditeeritav üksus koostab valikumenetluse tulemuste kohta aruande, mille kinnitab auditikomitee. Auditeeritav üksus ja auditikomitee võtavad arvesse kõiki artikli 26 lõikes 8 osutatud leide ja järeldusi, mis on esitatud taotlejatest vannutatud audiitorite või audiitorühingute kohta koostatud kontrolliaruannetes, mille pädev asutus on koostanud ja avaldanud vastavalt artikli 28 punktile d;
- f) auditeeritav üksus peab nõudmisel olema suuteline tõendama artiklis 20 osutatud pädevale asutusele, et valikumenetlus viidi läbi ausalt.

Auditikomitee vastutab esimeses lõigus osutatud valikumenetluse eest.

Esimese lõigu punkti a kohaldamisel avalikustab artikli 20 lõikes 1 osutatud pädev asutus asjaomaste vannutatud audiitorite ja audiitorühingute nimekirja, mida ajakohastatakse kord aastas. Pädev asutus kasutab vannutatud audiitorite ja audiitorühingute poolt kooskõlas artikliga 14 esitatud teavet asjakohaste arvutuste tegemiseks.

- 4. Avaliku huvi üksused, mis vastavad direktiivi 2003/71/EÜ artikli 2 lõike 1 punktides f ja t sätestatud kriteeriumidele, ei ole kohustatud lõikes 3 osutatud valikumenetlust kohaldama.

5. Auditeeritava üksuse aktsionäride või osanike või liikmete üldkoosolekule esitatav ettepanek vannutatud audiitorite või audiitorühingute ametisse nimetamiseks sisaldab auditikomitee või samaväärseid ülesandeid täitva organi poolt esitatud lõikes 2 osutatud soovitusi ja eelistusi.

Juhul kui ettepanek lahkneb auditikomitee eelistusest, põhjendatakse ettepanekus, miks auditikomitee soovitus ei järgita. Samas peavad haldus- või järelevalveorgani soovitatud vannutatud audiitor või audiitorühing olema läbinud lõikes 3 kirjeldatud valikumenetlust. Seda lõiku ei kohaldata juhul, kui auditikomitee ülesandeid täidab haldus- või järelevalveorgan.

6. Igasugune lepingusäte, mis on sõlmitud avaliku huvi üksuse ja kolmanda isiku vahel ning mis piirab selle üksuse direktiivi 2006/43/EÜ artiklis 37 osutatud aktsionäride, osanike või liikmete üldkoosoleku valikut nimetada konkreetne vannutatud audiitor või audiitorühing üksuse kohustusliku auditi tegemiseks teatavate vannutatud audiitorite või audiitorühingute kategooriatega või teatavate nimekirjadega, on õigustühine.

Avaliku huvi üksus teavitab artiklis 20 osutatud pädevaid asutusi otse ja viivitamata igast kolmanda isiku katsest suruda selline lepingusäte läbi või muul viisil ebaõigesti mõjutada vannutatud audiitori või audiitorühingu valimist käsitlevat aktsionäride, osanike või liikmete üldkoosoleku otsust.

7. Liikmesriigid võivad otsustada, et teatavatel juhtudel nimetavad avaliku huvi üksused ametisse minimaalse arvu vannutatud auditoreid või audiitorühinguid, ning kehtestada ametisse nimetatud vannutatud audiitorite või audiitorühingute vahelisi suhteid reguleerivad tingimused.

Kui liikmesriik sellise nõude kehtestab, teavitab ta sellest komisjoni ja asjakohast Euroopa järelevalveasutust.

8. Kui auditeeritaval üksusel on ametisse nimetamise komisjon, milles aktsionäridel, osanikel või liikmetel on märkimisväärne mõjuvõim ning mille ülesanne on esitada soovitusi audiitorite valimiseks, võivad liikmesriigid lubada, et käesolevas artiklis osutatud auditikomitee ülesandeid täidab ametisse nimetamise komisjon, ning nõuda lõikes 2 osutatud soovitusi esitamist aktsionäride, osanike või liikmete üldkoosolekule.

Artikkel 17

Auditilepingu kestus

1. Avaliku huvi üksus nimetab vannutatud audiitori või audiitorühingu ametisse esialgseks auditilepingu perioodiks, mille kestus on vähemalt üks aasta. Lepingut võib pikendada.

Vannutatud audiitori või audiitorühingu algse lepingu kestus ega ka algse lepingu ja uuendatud või pikendatud lepingute kestus kokku ei tohi ületada kümme aastat.

2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid:
 - a) nõuda, et lõikes 1 osutatud algse lepingu kestus peab olema pikem kui üks aasta;
 - b) kehtestada lõike 1 teises lõigus osutatud lepingu(te) maksimaalseks kestuseks lühema perioodi kui kümme aastat.

3. Pärast lõike 1 teises lõigus või lõike 2 punktis b osutatud lepingu maksimaalse kestuse lõppu või pärast lõigete 4 või 6 kohaselt uuendatud või pikendatud lepingute kestuse lõppu ei tee vannutatud audiitor või audiitorühing või, kui see on asjakohane, ükski nende võrgustiku liige liidus sama avaliku huvi üksuse kohustuslikku auditit järgneva nelja aasta jooksul.
4. Erandina lõikest 1 ja lõike 2 punktist b võivad liikmesriigid sätestada, et lõike 1 teises lõigus ja lõike 2 punktis b osutatud maksimumkestusi võib pikendada kuni järgmiste maksimaalsete kestusteni:
- a) 20 aastat, kui kohustusliku auditi avalik hankemenetlus viiakse läbi vastavalt artikli 16 lõigetele 2–5, pärast lõike 1 teises lõigus ja lõike 2 punktis b osutatud maksimumperioodi lõppu, või
 - b) 24 aastat pärast lõike 1 teises lõigus ja lõike 2 punktis b osutatud maksimumperioodi lõppu, on auditi teinud samal ajal rohkem kui üks vannutatud audiitor või audiitorühing, tingimusel et kohustusliku auditi tulemusel esitatakse ühine auditi aruanne, nagu on osutatud direktiivi 2006/43/EÜ artiklis 28.

5. Lõike 1 teises lõigus ja lõike 2 punktis b osutatud maksimaalseid kestusi pikendatakse üksnes juhul, kui haldus- või järelevalveorgan esitab auditikomitee soovitusel põhjal kooskõlas siseriikliku õigusega aktsionäride, osanike või liikmete üldkoosolekule ettepaneku kõnealust lepingut uuendada või pikendada ja kui üldkoosolek kiidab selle ettepaneku heaks.
6. Pärast lõike 1 teises lõigus ja lõike 2 punktis b või, kui see on asjakohane, lõikes 4 osutatud lepingu maksimumkestuse lõppu võib avaliku huvi üksus erandkorras taotleda, et artikli 20 lõikes 1 osutatud pädev asutus annaks loa nimetada vannutatud audiitor või audiitorühing uuesti ametisse uueks lepinguperioodiks, kui on täidetud lõike 4 punktide a või b tingimused. Sellise uue lepingu kestus ei ületa kahte aastat.
7. Kohustusliku auditi läbiviimise eest vastutavad võtmetähtsusega auditeerimispartnerid lõpetavad oma osalemise auditeeritava üksuse kohustusliku auditi läbiviimises hiljemalt siis, kui nende ametisse nimetamisest on möödunud seitse aastat. Nad ei või osaleda avaliku huvi üksuse kohustusliku auditi läbiviimises uuesti enne, kui osalemise lõpetamisest on möödunud vähemalt kolm aastat.

Erandina võivad liikmesriigid nõuda, et kohustusliku auditi läbiviimise eest vastutavad võtmetähtsusega auditeerimispartnerid lõpetavad oma osalemise auditeeritava üksuse kohustuslikus auditeerimises enne seitsme aasta möödumist nende ametisse nimetamisest.

Vannutatud audiitor või audiitorühing kehtestab kohustuslikku auditit teostavate kõige kõrgema tasandi töötajate puhul asjakohase järkjärgulise rotatsiooni mehhanismi, sealhulgas vähemalt isikute puhul, kes on registreeritud vannutatud audiitoritena. Järkjärgulist rotatsiooni mehhanismi kohaldatakse etappidena ning pigem üksikisikute kui kogu lepingut teostava rühma suhtes. Mehhanism on proportsionaalne vannutatud audiitori või audiitorühingu tegevuse ulatuse ja keerukusega.

Vannutatud audiitor või audiitorühing peab olema suuteline tõendama pädevale asutusele, et seda mehhanismi kohaldatakse tulemuslikult ning see on kohandatud vastavalt vannutatud audiitori või audiitorühingu tegevuse ulatusele ja keerukusele.

8. Käesoleva artikli kohaldamisel algab auditeerimisleping esimesel majandusaastal, millele laieneb auditilepingu kaaskiri, milles vannutatud audiitor või audiitorühing nimetatakse esimest korda ametisse sama avaliku huvi üksuse järjestikuste kohustuslike auditite läbiviimiseks.

Käesoleva artikli kohaldamisel hõlmab audiitorühing teisi ettevõtjaid, mis audiitorühing on omandanud või millega ta on ühinenud.

Kui avaliku huvi üksuste järjestikuste kohustuslike auditite läbiviimise alguskuupäeva osas valitseb ebaselgus, näiteks ettevõtjate ühinemiste, omandamiste või omandistruktuuris toimunud muudatuste tõttu, peaks vannutatud audiitor või audiitorühing teavitama sellisest ebaselgusest viivitamata pädevat asutust, kes määrab ise kindlaks asjakohase kuupäeva esimese lõigu kohaldamiseks.

Artikkel 18
Üleminekutoimik

Kui vannutatud audiitor või audiitorühing vahetatakse välja teise vannutatud audiitori või audiitorühingu vastu, täidab endine vannutatud audiitor või audiitorühing direktiivi 2006/43/EÜ artikli 23 lõikes 3 sätestatud nõudeid.

Võttes arvesse artiklit 15, võimaldab endine vannutatud audiitor või audiitorühing uuele vannutatud audiitorile või audiitorühingule juurdepääsu eelnevate aastate artiklis 11 osutatud täiendavatele auditikomiteele esitatavatele aruannetele ning kogu teabele, mis on edastatud vastavalt artiklitele 12 ja 13 pädevatele asutustele.

Endine vannutatud audiitor või audiitorühing peab olema suuteline tõendama pädevale asutusele, et selline teave on uuele vannutatud audiitorile või audiitorühingule esitatud.

Artikkel 19
Vannutatud audiitorite või audiitorühingute tagasikutsumine ja tagasiastumine

Ilma et see piiraks direktiivi 2006/43/EÜ artikli 38 lõike 1 kohaldamist, edastab pädev asutus, mille liikmesriik on määranud kooskõlas käesoleva määruse artikli 20 lõikega 2, teabe vannutatud audiitori või audiitorühingu tagasikutsumise või -astumise kohta auditi lepingu kehtivuse ajal ja piisavad selgitused selle põhjuste kohta artikli 20 lõikes 1 osutatud pädevale asutusele.

IV JAOTIS

AVALIKU HUVI ÜKSUSTE KOHUSTUSLIKKU AUDITIT

TEOSTAVATE VANNUTATUD AUDIITORITE JA

AUDIITORÜHINGUTE TEGEVUSE JÄRELEVALVE

I PEATÜKK

PÄDEVAD ASUTUSED

Artikkel 20

Pädevate asutuste määramine

1. Käesolevas määruses sätestatud ülesannete täitmise eest ning käesoleva määruse sätete kohaldamise tagamise eest vastutavad pädevad asutused määratakse järgmiste hulgast:
 - a) direktiivi 2004/109/EÜ artikli 24 lõikes 1 osutatud pädev asutus;
 - b) direktiivi 2004/109/EÜ artikli 24 lõike 4 punktis h osutatud pädev asutus;
 - c) direktiivi 2006/43/EÜ artiklis 32 osutatud pädev asutus.

2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid otsustada, et vastutus kõigi või osa käesoleva määruse III jaotise sätete kohaldamise tagamise eest usaldatakse, kui see on asjakohane, pädevatele asutustele, millele on osutatud:
- a) direktiivi 2004/39/EÜ artiklis 48;
 - b) direktiivi 2004/109/EÜ artikli 24 lõikes 1;
 - c) direktiivi 2004/109/EÜ artikli 24 lõike 4 punktis h;
 - d) direktiivi 2007/64/EÜ artiklis 20;
 - e) direktiivi 2009/138/EÜ artiklis 30;
 - f) direktiivi 2013/36/EL artikli 4 lõikes 1;
- või muudele siseriikliku õigusega määratud asutustele.
3. Kui lõigete 1 ja 2 kohaselt on määratud rohkem kui üks pädev asutus, korraldatakse nende asutuste töö nii, et nende ülesanded on selgelt jaotatud.
4. Lõiked 1, 2 ja 3 ei piira liikmesriigi õigust kehtestada eraldi õigus- ja halduskord nende ülemeremaade ja -territooriumide suhtes, millega asjaomasel liikmesriigil on erisuhted.

5. Liikmesriigid teavitavad komisjoni käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil pädevate asutuste määramisest.

Komisjon koondab kõnealuse teabe ja avalikustab selle.

Artikkel 21

Sõltumatuse tingimused

Pädevad asutused on vannutatud audiitoritest ja audiitorühingutest sõltumatud.

Pädevad asutused võivad eriülesannete täitmiseks konsulteerida artikli 26 lõike 1 punktis c osutatud ekspertidega ning võivad paluda ekspertide abi ka siis, kui see on pädeva asutuse ülesannete täitmiseks oluline. Sellisel juhul ei kaasata eksperte ühegi otsuse tegemisse.

Isik ei tohi olla selliste asutuste juhtorgani liige ega olla vastutav selliste asutuste otsuste tegemise eest, kui see isik on pädevasse asutusse kaasatuse ajal või viimase kolme aasta jooksul:

- a) teinud kohustuslikke auditeid;
- b) omanud audiitorühingus hääleõigusi;
- c) olnud audiitorühingu haldus- või järelevalveorgani või juhatuse liige;

- d) olnud audiitorühingu partner, töötaja või ühingu heaks muul viisil lepingu alusel töötanud.

Selliste asutuste rahastamine on kindel ning vaba vannutatud audiitorite või audiitorühingute lubamatust mõjust.

Artikkel 22

Pädevate asutuste suhtes kutsesaladuse hoidmine

Kutsesaladuse hoidmise nõuet kohaldatakse kõigi isikute suhtes, kes on pädevate asutuste või mis tahes muude selliste asutuste või organite töötajad, kellele on delegeeritud ülesandeid käesoleva määruse artikli 24 alusel, või kes osutavad sellistele asutustele teenuseid sõltumatu lepingu alusel või osalevad selliste asutuste juhtimises. Kutsesaladusega hõlmatud teavet ei tohi avaldada ühelegi teisele isikule ega asutusele, välja arvatud juhul, kui see on nõutav vastavalt käesolevas määruses sätestatud kohustusele või liikmesriigi õigusnormidele või haldusmenetlustele.

Artikkel 23

Pädevate asutuste pädevus

1. Ilma et see piiraks artikli 26 kohaldamist, ei tohi käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel liikmesriigi pädevad asutused ega mis tahes muud riigiasutused sekkuda auditi aruande sisusse.
2. Liikmesriigid tagavad, et pädevatel asutustel on kõik vajalikud järelevalve ja uurimise õigused käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks kooskõlas direktiivi 2006/43/EÜ VII peatükiga.

3. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud õigused hõlmavad vähemalt järgmist:

- a) juurdepääs kohustusliku auditiga seonduvatele andmetele ja muudele vannutatud audiitorite või audiitorühingute valduses olevatele mis tahes kujul dokumentidele, mis on asjakohased pädevate asutuste ülesannete täitmiseks, ning õigus saada või teha nendest dokumentidest koopiaid;
- b) õigus saada igalt isikult kohustusliku auditiga seotud teavet;
- c) õigus viia läbi vannutatud audiitorite või audiitorühingute kohapealseid kontrolle;
- d) õigus anda asjad üle kriminaalmenetluse alustamiseks;
- e) õigus paluda ekspertidel teostada kontrolle või uurimisi;
- f) õigus kohaldada direktiivi 2006/43/EÜ artiklis 30a osutatud haldusmeetmeid ja karistusi.

Pädevad asutused võivad kasutada esimeses lõigus nimetatud õigusi ainult järgmiste isikute suhtes:

- a) avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit tegevad vannutatud audiitorid ja audiitorühingud;
- b) avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit teostavate vannutatud audiitorite või audiitorühingute tegevusse kaasatud isikud;
- c) auditeeritavad avaliku huvi üksused, nende sidusettevõtjad ja seotud kolmandad isikud;

- d) kolmandad isikud, kellelt avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit tegevad vannutatud audiitorid või audiitorühingud on tellinud teatavate ülesannete või tegevuste täitmise, ning
 - e) muul viisil avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit tegevate vannutatud audiitorite või audiitorühingutega seotud või nendega sidemeid omavad isikud.
4. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused saavad teostada oma järelevalve- ja uurimise õigusi mis tahes järgmisel viisil:
- a) vahetult;
 - b) koostöös teiste asutustega;
 - c) pöördudes pädevate õigusasutuste poole.
5. Pädevad asutused täidavad oma järelevalve- ja uurimise õigust täielikus kooskõlas siseriiklike õigusaktidega, eelkõige kooskõlas põhimõtetega, mis puudutavad eraelu austamist ja õigust kaitsele.
6. Käesoleva artikli kohase järelevalve- ja uurimise õiguse kasutamise käigus töödeldakse isikuandmeid kooskõlas direktiiviga 95/46/EÜ.

Artikkel 24
Ülesannete delegeerimine

1. Liikmesriigid võivad delegeerida või lubada artikli 20 lõikes 1 osutatud pädevatel asutustel delegeerida mis tahes käesoleva määruse alusel nõutava ülesande täitmise teistele asutustele või isikutele, kes on õigusaktidega määratud selliseid ülesandeid täitma või millel on õigusaktidega lubatud neid ülesandeid täita, välja arvatud ülesanded seoses järgnevaga:
 - a) artiklis 26 osutatud kvaliteeditagamise süsteem;
 - b) käesoleva määruse artiklis 23 ja direktiivi 2006/43/EÜ artiklis 32 osutatud uurimine, mis tuleneb kõnealusest kvaliteeditagamise süsteemist või mille on üle andnud mõni teine ametiasutus; ja
 - c) direktiivi 2006/43/EÜ VII peatükis osutatud karistused ja meetmed, mis on seotud avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi kvaliteedi tagamise ülevaatuses või uurimisega.
2. Igasugune ülesannete täitmine muude asutuste või isikute poolt peab olema pädeva asutuse poolt selgesõnaliselt delegeeritud. Delegeerimise puhul täpsustatakse delegeeritud ülesanded ning tingimused, mille kohaselt neid tuleb täita.

Juhul kui pädev asutus delegeerib ülesannete täitmise teistele asutustele või isikutele, saab nad need volitused juhtumipõhiselt tagasi nõuda.

3. Asutused või isikud peavad olema organiseeritud nii, et puudub huvide konflikt. Lõplik vastutus järelevalve teostamise eest käesoleva määruse järgimise ja selle alusel vastuvõetud meetmete rakendamise üle lasub delegeerival pädeval asutusel.

Pädev asutus teatab komisjonile ja liikmesriikide pädevatele asutustele kõik kokkulepped, mis on sõlmitud ülesannete delegeerimiseks, sealhulgas sellise delegeerimise täpsed tingimused.

4. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid otsustada delegeerida lõike 1 punktis c osutatud ülesanded teisele asutusele või isikule, kes on määratud või kellele on õigusaktidega antud luba selliste ülesannete täitmiseks, juhul kui enamik selle asutuse või isiku juhtimises osalevatest isikutest on auditi kutsealast sõltumatu.

Artikkel 25

Koostöö muude pädevate asutustega siseriiklikul tasandil

Artikli 20 lõike 1 alusel määratud pädev asutus ning, kui see on asjakohane, siis mis tahes muu asutus, kellele kõnealune pädev asutus on delegeerinud ülesandeid, teeb siseriiklikul tasandil koostööd:

- a) direktiivi 2006/43/EÜ artikli 32 lõikes 4 osutatud pädev asutus;
- b) artikli 20 lõikes 2 osutatud asutustega, olenemata sellest, kas need on käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil määratud pädevateks asutusteks või mitte;
- c) rahapesu andmebüroodega ning direktiivi 2005/60/EÜ artiklites 21 ja 37 osutatud rahapesu andmebüroode ja pädevate asutustega.

Kõnealuse koostöö puhul kohaldatakse käesoleva määruse artikli 22 kohast kutsesaladuse hoidmise kohustust.

II PEATÜKK

KVALITEEDITAGAMINE, TURU SEIRE JA PÄDEVATE ASUTUSTE LÄBIPAISTVUS

Artikkel 26

Kvaliteeditagamine

1. Käesoleva artikli kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - a) „kontrollimised” – vannutatud audiitorite ja audiitorühingute töö kvaliteedi tagamise ülevaatused, mida juhib kontrollija ja mis ei kujuta endast uurimist direktiivi 2006/43/EÜ artikli 32 lõike 5 tähenduses;
 - b) „kontrollija” – ülevaataja, kes vastab käesoleva artikli lõike 5 esimese lõigu punktis a sätestatud nõuetele ning kes on pädeva asutuse töötaja või töötab pädeva asutuse heaks või muul viisil lepingu alusel;
 - c) „ekspert” – füüsiline isik, kellel on eriteadmised finantsturgude, finantsaruandluse, auditeerimise või muudes kontrolliga seotud valdkondades ning kes võib olla ka praktiseeriv vannutatud audiitor.

2. Artikli 20 lõike 1 alusel määratud pädevad asutused kehtestavad tulemusliku auditi kvaliteedi tagamise süsteemi.

Nad teevad avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit tegevate vannutatud audiitorite ja audiitorühingute kvaliteeditagamise süsteemi ülevaatuse riskianalüüsi põhjal ja

- a) muude kui direktiivi 2006/43/EÜ artikli 2 punktides 17 ja 18 osutatud avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit tegevate vannutatud audiitorite ja audiitorühingute puhul vähemalt kord iga kolme aasta tagant; ja
- b) muudel kui punktis a osutatud juhtudel vähemalt kord iga kuue aasta tagant.

3. Pädev asutus vastutab järgmise eest:

- a) kontrollimeetodite, sealhulgas kontrolli ja järelmeetmete käsiraamatute, aruandlusmeetodite ja korrapärase kontrolli programmide kinnitamine ja muutmine;
- b) kontrolliaruannete ja järelaruannete kinnitamine ja muutmine;
- c) iga kontrolli jaoks kontrollija heakskiitmine ja määramine.

Pädev asutus eraldab kvaliteeditagamise süsteemi jaoks piisavalt ressursse.

4. Pädev asutus korraldab kvaliteeditagamise süsteemi selliselt, et see oleks sõltumatu ülevaadatavatest vannutatud audiitoritest ja audiitorühingutest.

Pädev asutus tagab, et kehtestatakse asjakohased põhimõtted ja protseduurid seoses töötajate, sealhulgas kontrollijate, ning kvaliteeditagamise süsteemi juhtimise sõltumatuse ja objektiivsusega.

5. Kontrollijate määramisel lähtub pädev asutus järgmistest kriteeriumidest:

- a) kontrollijatel on asjakohane erialane haridus ja kogemus kohustusliku auditi ja finantsaruandluse valdkonnas ning lisaks sellele on nad läbinud erikoolituse kvaliteeditagamise ülevaatuste alal;
- b) praktiseerival vannutatud audiitoril ning vannutatud audiitori või audiitorühingu töötajal või muul viisil nendega seotud isikul ei ole lubatud tegutseda kontrollijana;
- c) isikul ei ole lubatud tegutseda kontrollijana vannutatud audiitori või audiitorühingu kontrollis enne, kui on möödunud vähemalt kolm aastat ajast, kui see isik lakkas olemast selle vannutatud audiitori või audiitorühingu partner või töötaja või olemast kõnealuse vannutatud audiitori või audiitorühinguga muul viisil seotud;
- d) kontrollijad peavad kinnitama, et nende ja kontrollitava vannutatud audiitori või audiitorühingu vahel ei esine huvide konflikte.

Erandina lõike 1 punktist b võib pädev asutus sõlmida konkreetsete kontrollide läbiviimiseks lepinguid ekspertidega, kui pädevas asutuses ei ole piisavalt kontrollijaid. Samuti võivad pädevad asutused kasutada ekspertide abi, kui see on vajalik kontrolli nõuetekohaseks läbiviimiseks. Sellisel juhul täidavad nii pädevad asutused kui ka eksperdid käesoleva lõike nõudeid. Eksperdid ei tohi osaleda kutseorganisatsioonide juhtimises ning ei tohi olla selliste organisatsioonide töötajad ega nende heaks muul viisil lepingu alusel töötada, kuid võivad olla nende liikmed.

6. Kontrollid hõlmavad vähemalt järgmist:

- a) vannutatud audiitori või audiitorühingu sisemise kvaliteedikontrolli süsteemi ülesehituse hindamine;
- b) avaliku huvi üksuste menetluste piisav vastavustestimine ja audititoimikute ülevaatus, et kontrollida sisemise kvaliteedikontrollisüsteemi tulemuslikkust;
- c) lähtuvalt käesoleva lõike punktide a ja b kohase kontrolli leidudest, vannutatud audiitori või audiitorühingu poolt kooskõlas artikliga 13 avaldatud kõige hiljutisema iga-aastase läbipaistvusaruande sisu hindamine.

7. Läbi vaadatakse vähemalt järgmised vannutatud audiitori või audiitorühingu sisemise kvaliteedikontrolli põhimõtted ja protseduurid:
- a) see, kas vannutatud audiitor või audiitorühing järgib kohaldatavaid auditeerimis- ja kvaliteedikontrollistandardeid ning eetika- ja sõltumatuse nõudeid, sealhulgas direktiivi 2006/43/EÜ IV peatüki ja käesoleva määruse artiklites 4 ja 5 sätestatud nõudeid, ning asjaomase liikmesriigi asjakohaseid õigus- ja haldusnorme;
 - b) kasutatavate ressursside maht ja kvaliteet, sealhulgas direktiivi 2006/43/EÜ artiklis 13 sätestatud jätkuõppe nõuete täitmine;
 - c) käesoleva määruse artiklis 4 sätestatud audititasude nõuete täitmine.

Vastavustestimiseks valitakse välja audititoimikud, tuginedes kohustusliku auditi ebapiisava tegemise riski analüüsile.

Samuti vaatavad pädevad asutused perioodiliselt üle vannutatud audiitorite ja audiitorühingute poolt kohustusliku auditi tegemisel kasutatava meetoodika.

Lisaks esimese lõiguga hõlmatud kontrollile on pädevatel asutustel õigus teha ka muid kontrole.

8. Enne kontrolliaruande lõplikku vormistamist teavitatakse kontrollitud vannutatud audiitorit või audiitorühingut soovitude aluseks olevatest kontrolli käigus tuvastatud leidudest ning järeldustest, sealhulgas läbipaistvusaruandega seonduvatest leidudest ja järeldustest, ning arutatakse neid temaga.

Kontrollitud vannutatud audiitor või audiitorühing võtab pädeva asutuse määratud mõistliku aja jooksul meetmed kontrolli põhjal antud soovitude järgimiseks. Vannutatud audiitori või audiitorühingu sisemise kvaliteedikontrolli süsteemi kohta esitatud soovitude puhul ei ole see aeg pikem kui 12 kuud.

9. Kontrolli kohta koostatakse aruanne, mis sisaldab kvaliteeditagamise ülevaatuspeamisi järeldusi ja soovitusi.

Artikkel 27

Turul valitseva kvaliteedi ja konkurentsi seire

1. Artikli 20 lõike 1 alusel määratud pädevad asutused ja, kui see on asjakohane, Euroopa konkurentsivõrgustik jälgivad korrapäraselt avaliku huvi üksustele kohustusliku auditi teenuste osutamise turul toimuvat arengut ja hindavad eelkõige:
 - a) riske, mis tulenevad vannutatud audiitorite või audiitorühingute puhul täheldatud kvaliteedipuuduste sagedasest esinemisest, sealhulgas süstemaatilistest puudustest mõnes audiitorühingu võrgustikus, mille tagajärjeks võib olla audiitorühingu tegevuse lõpetamine, kohustusliku auditi teenuse osutamise katkemine nii konkreetsetes sektorites kui ka sektoriteüleselt, auditi puudujääkide riskide edasine kuhjumine ning mõju finantssektori üldisele stabiilsusele;
 - b) turukontsentratsiooni taset, sealhulgas konkreetsetes sektorites;
 - c) auditikomiteede tegevuse tulemuslikkust;
 - d) vajadust võtta meetmeid punktis a osutatud riskide leevendamiseks.
2. Iga pädev asutus ja Euroopa konkurentsivõrgustik koostab hiljemalt ...⁺ ning pärast seda vähemalt kord kolme aasta jooksul aruande avaliku huvi üksustele kohustusliku auditi teenuste osutamise turul toimuva arengu kohta ning esitab selle CEAOB-le, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele¹, Euroopa Pangandusjärelevalvele, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvele ja komisjonile.

⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: 2 aastat pärast käesoleva määruse jõustumist.
¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

Pärast konsulteerimist CEAOBi, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, Euroopa Pangandusjärelevalve ja Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega koostab komisjon nende aruannete põhjal ühisaruande toimunud arengu kohta liidu tasandil. Aruanne esitatakse nõukogule, Euroopa Keskpangale ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule ning, kui see on asjakohane, Euroopa Parlamendile.

Artikkel 28

Pädevate asutuste tegevuse läbipaistvus

Pädevate asutuste tegevus on läbipaistev ning nad avaldavad vähemalt alljärgneva:

- a) iga-aastased tegevusaruanded seoses nende ülesannetega käesoleva määruse alusel;
- b) iga-aastased tööprogrammid seoses nende ülesannetega käesoleva määruse alusel;
- c) kord aastas aruanne kvaliteeditagamise süsteemi üldiste tulemuste kohta. Kõnealune aruanne sisaldab teavet väljastatud soovitude, soovitude järelmeetmete, võetud järelevalvemeetmete ning rakendatud karistuste kohta. Samuti sisaldab see arvandmeid ja muud olulist tulemuste alast teavet rahaliste vahendite ja töötajate ning kvaliteeditagamise süsteemi tõhususe ja tulemuslikkuse kohta;
- d) koondteabe artikli 26 lõike 8 esimeses lõigus osutatud kontrollide leidude ja järelduste kohta. Liikmesriigid võivad nõuda individuaalsete kontrollide tasandil leidude ja järelduste avaldamist.

III PEATÜKK

PÄDEVATE ASUTUSTE VAHELINE KOOSTÖÖ NING SUHTED

EUROOPA JÄRELEVALVEASUTUSTEGA

Artikkel 29

Koostöökohustus

Kui see on vajalik käesoleva määruse kohaldamiseks, teevad liikmesriikide pädevad asutused üksteisega koostööd, sealhulgas juhtudel, kui uurimise all olev käitumine ei kujuta endast ühegi asjaomases liikmesriigis kehtiva õigusnormi rikkumist.

Artikkel 30

CEAOB loomine

1. Ilma et see piiraks siseriikliku auditi järelevalve ülesehitust, korraldatakse pädevate asutuste vahelist koostööd CIAOB tegevuse raames.
2. CIAOBsse kuulub üks liige igast liikmesriigist, kes on direktiivi 2006/43/EÜ artikli 32 lõikes 1 osutatud pädevate asutuste kõrgetasemelised esindajad, ja üks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve nimetatud liige (edaspidi „liikmed”).

3. Euroopa Pangandusjärelevalve ning Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve kutsutakse osalema CEAOB kohtumistel vaatlejatena.
4. CEAOB saab kokku korrapäraste ajavahemike järel ja, kui see on vajalik, siis komisjoni või liikmesriigi taotluse korral.
5. Igal CEAOB liikmel on üks hääl, välja arvatud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve nimetatud liikmel, kellel ei ole hääleõigust. Kui ei ole märgitud teisiti, teeb CEAOB oma otsused liikmete lihthäälteenamusega.
6. CEAOB esimees valitakse direktiivi 2006/43/EÜ artikli 32 lõikes 1 osutatud pädevaid asutusi esindavate kandidaatide loetelust ning taandatakse ametist liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega. Esimees valitakse neljaks aastaks. Esimees ei saa olla ametis kahte järjestikust perioodi, kuid ta võib sellele ametikohale tagasi valida pärast nelja aasta pikkust pausi.

Aseesimehe nimetab ametisse ja taandab ametist komisjon.

Esimehel ja aseesimehel ei ole hääleõigust.

Juhul kui esimees astub tagasi või taandatakse ametist enne ametiaja lõppu, tegutseb kuni järgmise CEAOB koosolekuni esimehena aseesimees ning uus esimees järelejäänud ametiajaks valitakse kõnealusel koosolekul.

7. CEAOB ülesanne on:

- a) hõlbustada käesoleva määruse ja direktiivi 2006/43/EÜ rakendamiseks teabe, oskusteabe ja parimate tavade vahetust;
- b) anda komisjonile ja pädevatele asutustele nende taotluse korral eksperdinõu käesoleva määruse ja direktiivi 2006/43/EÜ rakendamisega seotud küsimustes;
- c) aidata kaasa avalike järelevalvesüsteemide tehnilisele hindamisele kolmandates riikides ning edendada rahvusvahelist koostööd liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel selles valdkonnas, nagu on osutatud direktiivi 2006/43/EÜ artikli 46 lõikes 2 ja artikli 47 lõikes 3;
- d) aidata kaasa rahvusvaheliste auditeerimisstandardite tehnilisele läbivaatamisele, kaasa arvatud nende standardite edasiarendamisele, eesmärgiga need liidu tasandil vastu võtta;
- e) aidata kaasa avaliku huvi üksuste vannutatud audiitorite ja audiitorühingute või nende võrgustike järelevalvega seotud koostöökorra parandamisele;
- f) täita muid koordineerivaid ülesandeid käesolevas määruses või direktiivis 2006/43/EÜ ettenähtud juhtudel;

8. Lõike 7 punktis c osutatud ülesannete täitmiseks küsib CEAOB abi Euroopa Pangandusjärelevalvelt, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvelt või Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvelt, kui selline abitaotlus on seotud liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel nimetatud Euroopa järelevalveasutuste järelevalve alla kuuluvate avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi valdkonnas tehtava koostööga. Kui sellist abi küsitakse, aitab Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve või Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve CEAOB-l seda ülesannet täita.
9. Oma ülesannete täitmiseks võib CEAOB võtta vastu mittesiduvaid suuniseid ja arvamusi. Komisjon avaldab CEAOB poolt vastuvõetud suunised ja arvamused.
10. CEAOB võtab üle kõik komisjoni otsusega 2005/909/EÜ¹ loodud audiitorite järelevalveasutuste Euroopa ekspertrühma (EGAOB) olemasolevad ja pooleliolevad ülesanded, kui see on asjakohane.
11. CEAOB võib moodustada oma pädevusse kuuluvate eriküsimustega tegelemiseks alalisi või ajutisi allrühmi. Auditi järelevalve valdkonnas võib allrühmade aruteludes osalemist laiendada Euroopa Majanduspiirkonna (edaspidi „EMP”) riikide pädevatele asutustele või konkreetsetel juhtudel ja kutsete alusel ELi ja EMPsse mittekuuluvate riikide pädevatele asutustele, tingimusel et CEAOB liikmed selle heaks kiidavad. ELi ja EMPsse mittekuuluva riigi pädeva asutuse osalemist võib ajaliselt piirata.

¹ Komisjoni 14. detsembri 2005. aasta otsus 2005/909/EÜ, millega moodustatakse ekspertrühm, kes nõustab komisjoni ja hõlbustab koostööd atesteeritud audiitorite ja audiitoräriühingute jaoks loodud avalike järelevalvesüsteemide vahel (ELT L 329, 16.12.2005, lk 38).

12. CEAOB moodustab lõike 7 punktis c osutatud ülesannete täitmiseks allrühma. Selle allrühma tööd juhib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve poolt lõike 2 kohaselt nimetatud liige.
13. Vähemalt kolme liikme taotluse korral või enda algatusel, kui seda peetakse kasulikuks ja/või vajalikuks, võib CEAOB esimees kutsuda CEAOB või selle allrühmade aruteludel vaatlejana osalema eksperte, sealhulgas praktiseerivaid isikuid, kellel on eripädevus mõnes asjaomase koosoleku päevakorda kuulavas küsimuses. CEAOB võib kutsuda CEAOB või selle allrühmade aruteludel vaatlejana osalema kolmandate riikide pädevate asutuste esindajaid, kes on pädevad auditi järelevalve valdkonnas.
14. CEAOB sekretariaaditeenused tagab komisjon. CEAOB kulud kirjendatakse komisjoni kulude kalkulatsiooni.
15. Esimees koostab iga CEAOB koosoleku esialgse päevakorra, võttes arvesse liikmete kirjalikke ettepanekuid.
16. Esimees või tema äraoleku korral aseesimees edastab CEAOB arusaamad ja seisukohad üksnes liikmete heakskiidu korral.
17. CEAOB arutelud ei ole avalikud.
18. CEAOB võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 31

Koostöö seoses kvaliteeditagamise ülevaatuste ning uurimiste ja kohapealsete kontrollidega

1. Pädevad asutused võtavad meetmeid, et tagada kvaliteeditagamise ülevaatuste puhul tulemuslik koostöö liidu tasandil.
2. Ühe liikmesriigi pädev asutus võib paluda teise liikmesriigi pädevalt asutuselt abi taotluse saanud liikmesriigis märkimisväärses ulatuses tegutsevasse võrgustikku kuuluvate vannutatud audiitorite või audiitorühingute kvaliteeditagamise ülevaatuste puhul.
3. Kui pädev asutus saab teise liikmesriigi pädevalt asutuselt taotluse, milles viimane palub võimaldada tal abistada esimeses liikmesriigis märkimisväärselt tegutsevasse võrgustikku kuuluva vannutatud audiitori või audiitorühingu kvaliteeditagamise ülevaatuses, võimaldab taotluse saanud pädev asutus taotluse esitanud pädeval asutusel asjaomases kvaliteeditagamise ülevaatuses abistada.

Taotluse esitanud pädeval asutusel ei ole õigust saada juurdepääsu teabele, kui sellega võidakse rikkuda riigi julgeolekualaseid õigusnorme või see võib ebasoodsalt mõjutada taotluse saanud liikmesriigi suveräänsust, julgeolekut või avalikku korda.

4. Kui pädev asutus on jõudnud järeldusele, et teise liikmesriigi territooriumil leiab aset või on leidnud aset käesoleva määruse sätetega vastuolus olev tegevus, teavitab ta selle teise liikmesriigi pädevat asutust sellest järeldusest nii täpselt kui võimalik. Teise liikmesriigi pädev asutus peab võtma asjakohaseid meetmeid. Ta teavitab asjast teatanud pädevat asutust võetud meetmete tulemusest ning sedavõrd, kui see on võimalik, olulisest vahepealsest arengust.
5. Ühe liikmesriigi pädev asutus võib taotleda uurimise teostamist teise liikmesriigi pädeva asutuse poolt viimase territooriumil.

Samuti võib ta taotleda, et mõnel tema töötajatest lubatakse uurimise käigus olla kõnealuse teise liikmesriigi pädeva asutuse töötajate tegevuse juures, sealhulgas kohapealse kontrolli juures.

Uurimine või kontroll on pidevalt selle liikmesriigi üldkontrolli all, mille territooriumil seda läbi viiakse.

6. Taotluse saanud pädev asutus võib keelduda rahuldamast taotlust viia läbi uurimine, nagu on sätestatud lõike 5 esimeses lõigus, või taotlust lubada teise liikmesriigi pädeva asutuse töötajatel olla oma töötajate tegevuse juures, nagu on sätestatud lõike 5 teises lõigus, järgmistel juhtudel:
- a) kui selline uurimine või kohapealne kontroll võib rikkuda taotluse saanud liikmesriigi julgeolekueeskirju või kahjustada tema suveräänsust, julgeolekut või avalikku korda;
 - b) kui sama tegevuse ja samade isikute suhtes on taotluse saanud liikmesriigi asutused juba algatanud kohtumenetluse;
 - c) kui sama tegevuse ja samade isikute suhtes on taotluse saanud liikmesriigi asutused juba teinud lõpliku kohtuotsuse.
7. Kvaliteeditagamise ülevaatus korral või kui uurimisel või kontrollil on piiriülene mõju, võivad asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused esitada CEAOB-le ühise taotluse ülevaatus või uurimise koordineerimiseks.

Artikkel 32

Pädevate asutuste kolleegiumid

1. Selleks et hõlbustada käesoleva määruse artiklis 26, artikli 31 lõigetes 4–6 ja direktiivi 2006/43/EÜ artiklis 30 osutatud ülesannete täitmist seoses teatavate vannutatud audiitorite, audiitorühingute või nende võrgustikega, võib moodustada kolleegiume, milles osalevad päritoluliikmesriigi pädev asutus ja mis tahes muu pädev asutus, tingimusel et:
 - a) vannutatud audiitor või audiitorühing osutab kohustusliku auditi teenuseid avaliku huvi üksustele asjaomase liikmesriigi jurisdiktsioonis; või
 - b) asjaomase liikmesriigi jurisdiktsioonis on rajatud filiaal, mis on osa audiitorühingust.
2. Teatavate vannutatud audiitorite või audiitorühingute puhul võib päritoluliikmesriigi pädev asutus tegutseda korraldajana.
3. Teatavate võrgustike puhul võivad selle liikmesriigi pädevad asutused, kus toimub märkimisväärses ulatuses võrgustiku tegevus, taotleda CEAOB-lt taotluse esitanud pädevate asutuste osalusega kolleegiumi moodustamist.
4. 15 tööpäeva jooksul pärast teatava võrgustiku jaoks pädevate asutuste kolleegiumi moodustamist valivad selle liikmed korraldaja. Kui kokkuleppele ei jõuta, määrab kolleegiumi liikmete seast korraldaja CEAOB.

Kolleegiumi liikmed vaatavad korraldaja valiku uuesti läbi vähemalt kord iga viie aasta jooksul tagamaks, et valitud korraldaja on endiselt kõige sobivam sellele kohale.

5. Korraldaja juhatab kolleegiumi koosolekuid, koordineerib kolleegiumi tegevust ning tagab tõhusa teabevahetuse kolleegiumi liikmete vahel.
6. Kümne tööpäeva jooksul pärast tema valimist kehtestab korraldaja kolleegiumi raames kirjaliku koordineerimiskorra seoses järgmiste küsimustega:
 - a) pädevate asutuste vahel vahetatav teave;
 - b) juhtumid, mil pädevad asutused peavad üksteisega konsulteerima;
 - c) juhtumid, mil pädevad asutused võivad järelevalveülesandeid delegeerida vastavalt artiklile 33.
7. Kui lõike 6 kohase kirjaliku koordineerimiskorra suhtes kokkuleppele ei jõuta, võib mis tahes kolleegiumi liige pöörduda selle küsimuse lahendamiseks CEAOB poole. Korraldaja kaalub hoolikalt CEAOB poolt kirjaliku koordineerimiskorra kohta esitatud nõuandeid, enne kui lepatakse kokku selle lõplik tekst. Kirjalik koordineerimiskord sätestatakse ühesainsas dokumendis, mis sisaldab CEAOB nõuandest märkimisväärse kõrvalekaldumise korral kõiki selle põhjusi. Korraldaja edastab kirjaliku koordineerimiskorra kolleegiumi liikmetele ja CEAOB-le.

Artikkel 33
Ülesannete delegeerimine

Päritoluliikmesriigi pädev asutus võib delegeerida mis tahes oma ülesande teise liikmesriigi pädevale asutusele, kui viimane sellega nõustub. Ülesannete delegeerimine ei mõjuta delegeeriva pädeva asutuse vastutust.

Artikkel 34

Konfidentsiaalsus ja kutsesaladuse hoidmise kohustus seoses pädevate asutuste vahelise koostööga

1. Kutsesaladuse hoidmise kohustus kehtib kõigi isikute suhtes, kes töötavad või on töötanud asutuste heaks, kes osalevad artiklis 30 osutatud pädevate asutuste vahelise koostöö raamistikus. Kutsesaladusega hõlmatud teavet ei tohi avaldada ühelegi teisele isikule ega asutusele, välja arvatud juhul, kui see on vajalik kohtumenetluse otstarbel või on nõutud liidu või riigisisese õigusega.
2. Artikkel 22 ei takista artiklis 30 osutatud pädevate asutuste vahelise koostöö raamistikus osalevaid asutusi ja pädevaid asutusi vahetamast konfidentsiaalset teavet. Selliselt vahetatud teabe suhtes kehtib sama kutsesaladuse hoidmise kohustus, mida peavad järgima isikud, kes töötavad või on töötanud pädevates asutustes.

3. Artiklis 30 osutatud pädevate asutuste vahelise koostöö raamistikus osalevate asutuste ja pädevate asutuste ning muude ametiasutuste ja isikute vahel käesoleva määruse alusel vahetatud igasugust teavet käsitletakse konfidentsiaalsena, välja arvatud juhul, kui sellise teabe avaldamine on nõutud liidu või riigisisese õigusega.

Artikkel 35

Isikuandmete kaitse

1. Liikmesriigid kohaldavad käesoleva määruse alusel liikmesriikides teostatava isikuandmete töötlemise suhtes direktiivi 95/46/EÜ nõudeid.
2. CEAOB, Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve poolt käesoleva määruse ja direktiivi 2006/43/EÜ kontekstis teostatava isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 45/2001¹.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

IV PEATÜKK

KOOSTÖÖ KOLMANDATE RIIKIDE AMETIASUTUSTEGA

NING RAHVUSVAHELISTE ORGANISATSIOONIDE JA

ASUTUSTEGA

Artikkel 36

Teabevahetuse kokkulepe

1. Pädevad asutused võivad sõlmida koostöölepinguid teabevahetuseks kolmandate riikide pädevate asutustega ainult juhul, kui avaldatava teabe suhtes kohaldatakse asjaomastes kolmandates riikides kutsesaladuse hoidmise tagatist, mis on vähemalt samaväärsed artiklites 22 ja 34 sätestatutega. Pädevad asutused teavitavad sellistest kokkulepetest viivitamata CEAOBd ja komisjoni.

Käesoleva artikli alusel vahetatakse teavet üksnes siis, kui selline teabevahetus on vajalik selliste pädevate asutuste poolt käesoleva määruse alusel ülesannete täitmiseks.

Juhul kui selline teabevahetus hõlmab isikuandmete edastamist kolmandale riigile, järgivad liikmesriigid direktiivi 95/46/EÜ ning CEAOB määrust (EÜ) nr 45/2001.

2. Pädevad asutused teevad kolmandate riikide pädevate asutuste või muude asjaomaste organitega koostööd seoses vannutatud audiitorite ja audiitorühingute kvaliteeditagamise ülevaatuste ja uurimistega. Pädeva asutuse taotluse korral annab CEAOB oma panuse sellesse koostöösse ja järelevalvetegevuse lähendamisse kolmandate riikidega.
3. Kui koostöö või teabevahetus on seotud vannutatud audiitorite või audiitorühingute valduses olevate auditi töödokumentide või muude dokumentidega, kohaldatakse direktiivi 2006/43/EÜ artiklit 47.
4. CEAOB koostab suunised käesolevas artiklis osutatud koostöökokkulepete ja teabevahetuse sisu kohta.

Artikkel 37

Kolmandatelt riikidelt saadud teabe avalikustamine

Liikmesriigi pädev asutus võib avalikustada kolmandate riikide pädevatelt asutustelt saadud konfidentsiaalset teavet, kui nii on ette nähtud koostöökokkuleppes, ainult juhul, kui ta on saanud selleks teabe edastanud pädevalt asutuselt sõnaselge nõusoleku ning, kui see on asjakohane, siis kui see teave avalikustatakse üksnes sel eesmärgil, milleks see pädev asutus oma nõusoleku andis, või kui avalikustamine on nõutav liidu või siseriiklike õigusaktidega.

Artikkel 38

Kolmandatele riikidele edastatud teabe avalikustamine

Liikmesriigi pädev asutus nõuab, et tema poolt kolmanda riigi pädevale asutusele edastatud konfidentsiaalset teavet võib kõnealuse kolmanda riigi pädev asutus avalikustada kolmandatele isikutele või asutustele ainult teabe edastanud pädeva asutuse eelneval sõnaselgel nõusolekul, koostöös tema siseriikliku õigusega, ning tingimusel, et teave avalikustatakse üksnes sel eesmärgil, milleks liikmesriigi pädev asutus oma nõusoleku on andnud, või kui selline avalikustamine on nõutav liidu või riigisisese õigusega või see on vajalik kõnealuses kolmandas riigis kohtumenetluse läbiviimiseks.

Artikkel 39

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 9 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates ...⁺. Komisjon esitab volituste delegeerimise kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 9 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 9 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 40

Läbivaatamine ja aruandlus

1. Komisjon vaatab artiklis 30 osutatud pädevate asutuste poolt CEAOB raamistikus tehtava koostöö süsteemi toimimise ja tulemuslikkuse läbi ja koostab selle kohta aruande, pöörates eelkõige tähelepanu nimetatud artikli lõikes 7 sätestatud CEAOB ülesannete täitmisele.

2. Läbivaatamisel võetakse arvesse rahvusvahelisi suundumusi, eelkõige seoses kolmandate riikidega tehtava koostöö tugevdamise ning rahvusvahelistesse audiitorvõrgustikesse kuuluvate avaliku huvi üksuste vannutatud audiitorite ja avalik-õiguslike üksuste audiitorühingute üle järelevalve teostamise koostöömehhanismide tõhustamisega. Komisjon viib oma läbivaatamise lõpule hiljemalt ...⁺.
3. Aruanne esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule, vajaduse korral koos seadusandliku akti ettepanekuga. Kõnealuses aruandes käsitletakse CEAOB raamistikus pädevate asutuste vahel tehtava koostöö valdkonna edusamme alates raamistiku toimimise algusest ning pakutakse välja edasisi samme liikmesriikide pädevate asutuste vahelise koostöö tulemuslikkuse suurendamiseks.
4. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt ...⁺⁺ aruande käesoleva määruse rakendamise kohta.

Artikkel 41

Üleminekusätted

1. Alates ...⁺⁺⁺ ei sõlmi ega pikenda avaliku huvi üksus auditi lepingut konkreetse vannutatud audiitori või audiitorühinguga, kui kõnealune vannutatud audiitor või audiitorühing on käesoleva määruse jõustumise kuupäeva seisuga osutanud sellele avaliku huvi üksusele auditi teenuseid 20 ja rohkem järjestikust aastat.

⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: 5 aastat pärast käesoleva määruse jõustumist.

⁺⁺ Väljaannete talitus: palun lisada kuupäev: viis aastat pärast üleminekuperioodi lõppu saavas käändes.

⁺⁺⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: kuus aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva.

2. Alates ...⁺ ei sõlmi ega pikenda avaliku huvi üksus auditi lepingut konkreetse vannutatud audiitori või audiitorühinguga, kui kõnealune vannutatud audiitor või audiitorühing on käesoleva määruse jõustumise kuupäeva seisuga osutanud sellele avaliku huvi üksusele auditi teenuseid 11 ja rohkem, kuid vähem kui 20 järjestikust aastat.
3. Ilma et see piiraks lõigete 1 ja 2 kohaldamist, võib jätkata selliste auditi lepingute täitmist, mis sõlmiti enne ...⁺⁺, kuid mis kehtivad veel ...⁺⁺⁺, kuni artikli 17 lõike 1 teises lõigus või artikli 17 lõike 2 punktis b osutatud maksimumperioodi lõpuni. Kohaldatakse artikli 17 lõiget 4.
4. Artikli 16 lõiget 3 kohaldatakse sellise auditi tegemise suhtes üksnes pärast artikli 17 lõike 1 teises lõigus osutatud perioodi lõppu.

Artikkel 42

Siseriiklikud sätted

Liikmesriigid võtavad käesoleva määruse tulemusliku kohaldamise tagamiseks vastu vajalikud siseriiklikud õigusnormid.

⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: üheksa aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva.

⁺⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev.

⁺⁺⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva.

Artikkel 43

Komisjoni otsuse 2005/909/EÜ kehtetuks tunnistamine

Komisjoni otsus 2005/909/EÜ tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 44

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates ...⁺.

Artikli 16 lõiget 6 kohaldatakse siiski alates ...⁺⁺.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõigis liikmesriikides.

Strasbourg,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: 2 aastat pärast käesoleva määruse jõustumist.

⁺⁺ Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: 3 aastat pärast käesoleva määruse jõustumist.